

2010 Jaarverslag

■ Jaarverslag **2010**

Inhoudsopgave

Voorwoord 5

Organisatie 7

Missie en Taken 7

Code Goed Bestuur 7

Bedrijfsvoering 8

Aanbesteding 8

Personele unies 8

Rapportage van bevindingen interne audit 9

Toezicht 9

Intern toezicht 9

Onderzoek naar multifunctioneel gebruik Kantoor HPA 10

Duurzaam inkopen (non-food) 10

Personeel en Organisatie 11

Cijfers 12

Ondernemingsraad 13

Sectoroverschrijdende taken 15

Voedsel en Voeding 15

PLW 15

Ondersteuning en advies 16

AGOS 16

Werkzaamheden t.b.v. Productschap Wijn 17

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) 17

Arbeid 17

Verankering arbeid 18

Sector overstijgende activiteiten 19

Activiteiten Productschap Akkerbouw 20

Activiteiten Productschap Diervoeder 22

Activiteiten Productschap Wijn 25

Taken in medebewind 27

GLB 27

Uitvoering medebewindstaken / restituties 28

Steun en heffingen 28

Documentenstroom 28

Financiën	31
Balans per 31 december 2010	31
Financiële resultaten over 2010	33
Financiële relaties	34
Overige relevante aspecten	35
Bezoldiging voorzitter	35
Vergoedingen bestuursleden	35

Bijlage 1: Bestuur	37
--------------------	----

Bijlage 2: Verordeningen en besluiten	39
---------------------------------------	----

Bijlage 3: Externe vertegenwoordiging	42
---------------------------------------	----

Bijlage 4: Organisatieschema	43
------------------------------	----

Bijlage 5: Namen en nummers	44
-----------------------------	----

Colofon	45
---------	----

Voorwoord

Geachte lezer,

Voor u ligt het jaarverslag van het HPA over het jaar 2010. Naast dit jaarverslag brengen wij tegelijkertijd de financiële jaarrekening over het jaar 2010 uit. Beide verslagen geven een volledig en transparant beeld van de ontwikkelingen van het HPA in het afgelopen jaar.

Het HPA staat voor het verlenen van een kwalitatief hoogwaardige dienstverlening aan de verschillende opdrachtgevers. De dienstverlening aan één van deze opdrachtgevers, het Productschap Diervoeder, is in 2010 sterk gekrompen. Dit kwam doordat aan het begin van het jaar de activiteiten van het Productschap Diervoeder met betrekking tot het GMP+-certificatieschema zijn overgenomen door het bedrijf GMP+ International BV. Met het wegvallen van deze activiteiten en een terugloop van de medebewindactiviteiten ontstond er druk op de kostenstructuur van het HPA.

Gedwongen door de omstandigheden heeft het HPA in de verslagperiode versneld een reorganisatie uitgevoerd waarbij het uitgangspunt was dat het HPA een effectieve en efficiënt dienstverlener voor de opdrachtgevers zou blijven. Bij de reorganisatie werd gedwongen afscheid genomen van 28 medewerkers. Hierdoor werden de kosten teruggebracht naar een aanvaardbaar niveau. Wij zijn er trots op dat er een fatsoenlijk en langlopend Sociaal Plan is afgesloten met de betrokken vakbonden. Medewerkers die gedwongen moesten vertrekken kregen hierdoor onder andere de mogelijkheid om zich optimaal voor te bereiden op een nieuwe werkkring.

Begin 2011 wordt de optimalisering van de bedrijfsprocessen door het HPA afgerond. Helaas zullen hierdoor nog enkele medewerkers hun baan verliezen. Daarnaast worden de voorbereiding getroffen voor de samenwerking met andere productschappen. Dit proces, dat eind 2011 gestalte gaat krijgen in een gezamenlijke huisvesting van productschappen, is eind 2010 in gang gezet. De verwachting is dat het HPA door de samenwerking met andere productschappen een andere vorm zal krijgen. In de zomer van 2011 zal duidelijk zijn hoe deze vorm er uit gaat zien.

Theo Meijer
voorzitter

Henk Horsman
adjunct-secretaris

Missie en Taken

Op 1 januari 1956 is het Hoofdproductschap Akkerbouw ingesteld. Het Hoofdproductschap Akkerbouw opereert onder de naam HPA en heeft de volgende missie.

“De missie van het HPA is een kwalitatief hoogwaardige en kostenefficiënte uitvoering van de medebewindstaken en van de dienstverlening aan de drie akkerbouwproductschappen”.

Het HPA heeft drie taken. In de eerste plaats fungeren wij als back-office voor de productschappen Akkerbouw, Diervoeder, Wijn en binnen bepaalde disciplines ook voor andere organisaties. Daarnaast is het HPA, in opdracht van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I), uitvoerder van een aantal Europese marktordeningen, het zogenoemde medebewind. Ten slotte behartigt het HPA in voorkomende gevallen sectoroverschrijdende zaken. Voorbeelden daarvan zijn de activiteiten die door de afdeling Voedsel en Voeding en de afdeling Arbeid in gang worden gezet.

Deze positie brengt met zich mee, dat het HPA geen heffingen oplegt, maar door andere partijen wordt gefinancierd. De financiering van het HPA geschiedt voor ongeveer 60% door EL&I als vergoeding voor de uitvoering van de medebewindstaken. Het andere deel komt uit de opbrengst van heffingen bij ondernemingen die onder de drie akkerbouwproductschappen vallen. Het personeelsbestand (inclusief de secretariaten van de drie akkerbouwproductschappen) bedroeg eind 2010 196 personen.

De hiervoor beschreven (bijzondere) positie van het HPA heeft ook geleid tot een aangepaste bestuurssamenstelling. Het HPA wordt bestuurd door zes leden, die door de dragende werkgevers- en werknemersorganisaties (elk drie) van de drie akkerbouwproductschappen worden benoemd. In beginsel zijn dat de zes plaatsvervangende voorzitters van de genoemde productschappen.

Code Goed Bestuur

De bedrijfslichamen hebben op 30 maart 2007 aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), als coördinerend bewindspersoon voor de PBO, de Code Goed Bestuur product- en bedrijfschappen aangeboden. Deze is op 1 juli 2007 van kracht geworden. In de code zijn verschillende principes en uitwerkingen opgenomen ter bevordering van het transparant, democratisch en doelmatig functioneren van de schappen. De inhoud van de code beoogt een ieder, die actief is in de bestuurswereld van de bedrijfslichamen te stimuleren zich op een maatschappelijk geaccepteerde en verantwoorde wijze te gedragen en daar publiekelijk verantwoording over af te leggen. Omdat het HPA op autonoom gebied geen taken heeft die de bedrijfsgenoten direct aangaan en in verband daarmee geen heffingen oplegt, is de invulling van de Code Goed Bestuur hier en daar anders dan bij de andere productschappen. Zo is er geen communicatieplan, waarin de relatie en inspraak met bedrijfsgenoten wordt geregeld.

Uitwerkingen die voortvloeien uit de code zijn onder meer:

- Model voor het interne toezicht op de Code Goed Bestuur.
- Verordening HPA Reglement van orde 2007.
- Verordening HPA Klachtenbehandeling 1999.
- Integriteitsprotocol medewerkers (inclusief klokkenluidersregeling).
- Protocol HPA Bestuurlijke integriteit.

Het *Model voor het interne toezicht* regelt dat het toezicht op de naleving van de code wordt neergelegd bij de Interne Auditdienst van het HPA. Deze dienst is onafhankelijk en rapporteert aan een audit commissie. Deze commissie wordt gevormd door de leden van het Dagelijks Bestuur van het HPA, dat op zijn beurt weer is samengesteld uit vertegenwoordigers uit de kring van PA, PDV en PW.

Het *reglement van orde* voorziet in spelregels voor de werkwijze van het bestuur.

De *verordening inzake klachtenbehandeling* zorgt ervoor dat mondeling of schriftelijk ingediende klachten behoorlijk en zorgvuldig worden behandeld. De verordening is de wettelijke vastlegging van het klachtenprotocol.

Het *Integriteitsprotocol Medewerkers* is in 2007 aan de ondernemingsraad voorgelegd en begin 2008 geïmplementeerd. In de code is eveneens een klokkenluidersregeling opgenomen.

Eind 2010 is naar aanleiding van een intern onderzoek het vermoeden ontstaan van inbreuken op de integriteit door een medewerker. Dit vermoeden was aanleiding om aan een extern bureau opdracht te geven voor een fraudeonderzoek. Begin 2011 heeft dit bureau de onderzoeksbevindingen gerapporteerd aan de directie. De directie zag zich genooddaakt om op basis van uitkomsten van dit onderzoek het arbeidscontract met twee medewerkers te beëindigen.

Het *Protocol bestuurlijke integriteit* betreft de uitwerking van onderdeel 2 van principe VI van de code. Het betreft nadere richtlijnen ten aanzien van transparant handelen, verantwoording en functiescheiding van leden van het bestuur, commissies en werkgroepen. Onder andere wordt aandacht besteed aan personele unies en het vraagstuk van "dubbele petten". Zo is onder meer geregeld dat bestuursleden niet deelnemen aan beraadslagingen en/of besluitvorming, die hun persoonlijke of andere rechtstreekse belangen raken.

Bedrijfsvoering

In 2007 is gestart met het invoeren van principe XX: 'Efficiency en effectiviteit' van de 'Code Goed Bestuur product- en bedrijfschapen'. In 2010 is hier verder vervolg aan gegeven. Meerdere bedrijfslichamen nemen hier aan deel.

Aanbesteding

Het productschap is als publiekrechtelijke instelling aanbestedingsplichtig volgens de van kracht zijnde Europese richtlijn (EG) 2004/18/EC, Verordening (EG) 2083/2005 en het 'Nederlands Besluit aanbestedingsregels voor overheidsopdrachten'. Gezien de op de Europese richtlijn en verordening gebaseerde drempelbedragen is het in 2010 niet noodzakelijk gebleken om de aanbestedingsprocedure te volgen.

Personele unies

Aan personele unies gelden de volgende eisen:

- Een bestuurder die een personele unie onderhoudt tussen het productschap en een organisatie, waarmee het productschap een financiële of contractuele relatie heeft, meldt dit aan het bestuur.
- Bestuursleden nemen niet deel aan beraadslagingen en/ of besluitvorming die hun persoonlijke of andere rechtstreekse belangen raken.

Een actueel overzicht waarin per bestuurder is aangegeven wat de datum van zijn eerste benoeming is, welke functie hij/zij binnen het productschap bekleedt en welke voor het productschap relevante nevenfuncties hij/zij bekleedt, is openbaar gemaakt via de website van het productschap. Een en ander is vastgesteld in de door alle bedrijfslichamen in 2007 vastgestelde Code Goed Bestuur, principes V en VI.

Rapportage van bevindingen interne audit

De IAD/HPA heeft als intern toezichthouder op 24 maart 2011 gerapporteerd aan het dagelijks bestuur van HPA, in zijn hoedanigheid als auditcommissie, over de naleving van de Code Goed Bestuur in 2010.

In de rapportage concludeert de IAD dat de verrichte auditwerkzaamheden, gericht op de naleving van principes van de Code Goed Bestuur door de akkerbouwproductieschappen in 2010 ten opzichte van 2009, niet hebben geleid tot nieuwe aandachtspunten. De in het rapport betreffende intern toezicht over 2009 gedane aanbevelingen hebben voor wat betreft HPA nagenoeg geheel opvolging gekregen. De IAD handhaaft de aanbeveling betreffende het opnemen van informatie over aanbestedingsregels op de website.

Toezicht

Het HPA heeft als publiekrechtelijk bedrijfsorgaan (PBO) verschillende toezichthouders. Dit jaarverslag wordt toegezonden aan de SER en de rijksoverheid. Verder kan het toezicht als volgt worden onderverdeeld:

- Van de Sociaal-Economische Raad is goedkeuring vereist voor de begroting, de jaarlijkse heffingsverordeningen en overige autonome verordeningen. Bovendien wijst de SER de werkgeversorganisaties en vakbonden aan die op basis van hun representativiteit binnen de sector het recht hebben bestuursleden te benoemen. De SER toetst om de vier jaar de representativiteit van deze organisaties.
- De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is politiek verantwoordelijk voor de productschappen. Het HPA legt aan de Minister iedere vier jaar verantwoording af over het eigen functioneren. Bovendien stuurt het hoofdproductschap de Minister vierjaarlijks een evaluatie van de eigen verordeningen.
- Het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie toetst de fondsheffingen van het hoofdproductschap aan de EU-regeling, opdat ongeoorloofde steun aan het bedrijfsleven wordt voorkomen. Deze toets wordt doorgaans ook door de EU zelf uitgevoerd. Verordeningen die strafbepalingen bevatten - het merendeel van onze verordeningen - hebben goedkeuring van de Minister nodig. Dit geldt ook voor verordeningen die procedureel niet vooraf zijn aangekondigd in het Mededelingenblad Bedrijfsorganisatie. Verder is goedkeuring van het Ministerie voor de HPA-verordeningen voor uitvoering van Europese marktordeningssystemen, voorwaarde voor inwerkingtreding.

Intern toezicht

Het kabinet heeft aangegeven een nieuwe rol en taakopvatting na te streven wat betreft het toezicht op de publieke taken. Het uitgangspunt hierbij is dat burgers, bedrijven en instellingen zelf verantwoordelijkheid dragen voor het handhaven van bepaalde regels, waardoor er sprake kan zijn van minder toezicht door de centrale overheid. Belangrijke begrippen zijn in dit kader intern toezicht, horizontale verantwoording en verticaal toezicht.

Voor het intern toezicht - de wijze van verantwoorden en controleren binnen het productschap is een model opgezet, waarbij het toezicht wordt uitgeoefend door de Interne Auditdienst (IAD) van het HPA. Het bestuur van het HPA treedt op als auditcommissie. Dit model doet recht aan de verantwoordelijkheid van het bestuur, is doelmatig en maakt optimaal gebruik van de onafhankelijke positie en deskundigheid van de IAD.

Het productschap heeft voor de verwerking van persoonsgegevens en op de toepassing en naleving van de Wet Bescherming Persoonsgegevens een functionaris voor de gegevensbescherming (FG) aangesteld. Zijn specifieke taken bestaan uit: toezicht houden op verwerkingen, klachtenbehandeling, inventariseren van meldingen van verwerkingen van persoonsgegevens, voorlichting en normontwikkeling. Van zijn werkzaamheden en bevindingen maakt de FG jaarlijks een verslag. Deze wordt aangeboden aan de Directie, OR en het College Bescherming Persoonsgegevens.

Onderzoek naar multifunctioneel gebruik Kantoor HPA

In 2010 werd verkennend onderzoek verricht naar de wijze waarop onze huisvesting mogelijk beter geschikt kan worden gemaakt als centraal ontmoetingspunt voor het bedrijfsleven. Er werd reeds met zekere regelmaat gebruik gemaakt van ons bedrijfsrestaurant voor diverse branchespecifieke evenementen. In het onderzoek is met name bekeken wat nodig is om de gebruikte ruimte voor restauratieve doeleinden beter geschikt te maken voor het organiseren van meer evenementen en seminars. Gelijktijdig werd beoordeeld of de naar verhouding weinig gebruikte vierkante meters bedrijfsrestaurant door het centraliseren van de vergaderfunctie optimaal kunnen worden benut. Belangrijk aspect bij de doelstelling van centrale ontmoetingsplaats voor de branche is ook de bereikbaarheid. Dit vraagt binnen de sterk verstedelijkte ruimte waarbinnen het kantoor van HPA is gevestigd om een op de situatie gerichte benadering.

De resultaten uit het onderzoek zijn beoordeeld op haalbaarheid door de directie HPA. Gezien de hoogte van de investering en de keuzes die zijn gemaakt op gebied van de samenwerking met andere productschappen is besloten om af te zien van realisatie.

Ondanks dit besluit is gaandeweg het onderzoeksproces een beter inzicht ontstaan in de mogelijkheden van het Nieuwe Werken en de voordelen die ten aanzien van effectief gebruik van kantoorruimte kunnen worden behaald. Dit inzicht helpt ons bij de wijze waarop selectiecriteria ten aanzien van efficiency en effectief gebruik van de toekomstige huisvesting kunnen worden bepaald.

Bovendien ligt er met de resultaten uit dit onderzoek een mooi uitgangspunt voor toekomstige eigenaars ten aanzien van functioneel gebruik en parkeeroplossingen. Dit kan van toegevoegde waarde zijn voor de verkoopbaarheid van ons kantoor.

Duurzaam inkopen (non-food)

De meerwaarde en de kracht van de schappen met betrekking tot duurzame ontwikkeling ligt dus bij het initiëren van activiteiten en ondersteunen van bedrijven op sectorniveau. Duurzaam inkopen voor de eigen organisaties is van relatief beperktere omvang. Desalniettemin willen de schappen zelf ook graag het goede voorbeeld geven.

Naast de initiatieven op sectoraal gebied is er ook op het vlak van duurzaam inkopen door de productschapsorganisaties veel gebeurd. Een belangrijke ontwikkeling die dit proces zeker zal versnellen, is dat het merendeel van de productschappen recent hebben besloten nauw te gaan samenwerken en een deel van hun activiteiten samen te voegen. In de loop van dit jaar wordt een belangrijk deel van de ondersteunende activiteiten (back-office) en een aantal andere activiteiten ondergebracht in één centrale werkorganisatie. Gezocht wordt naar één nieuwe locatie voor de samenwerkende organisaties in Zoetermeer. Bij de inrichting van het nieuwe kantoor zal ruim aandacht worden gegeven aan duurzaamheidsaspecten en zal de inkoopkracht worden gebundeld.

De schappen hebben het afgelopen jaar de mogelijkheden tot verduurzaming van de inkoop verkend. Onderlinge kennis en ervaring is uitgebreid uitgewisseld en best practices met elkaar gedeeld. Er zijn lijsten opgesteld van maatregelen voor de eigen organisaties en duurzame ontwikkeling is geborgd in de inkoopprocedures. Intern zijn er voor medewerkers instructies en richtlijnen voor het duurzaam gebruiken van middelen opgesteld en periodiek wordt hierover ook intern gecommuniceerd.

Voor een aantal productgroepen (kantoorartikelen, papier voor afdrukapparatuur) zijn afspraken gemaakt om gezamenlijke contracten voor duurzaam inkopen af te sluiten. Ook op andere terreinen is de inkoopkracht gebundeld en dit proces zal worden versneld door de hierboven aangegeven centrale werkorganisatie.

Duurzame ontwikkeling is een continu proces van verbetering en de schappen zullen ook de komende jaren nieuwe stappen zetten om het proces van duurzaam inkopen te stimuleren.

De schappen spreken daarbij de ambitie uit:

- om voor 2013 te streven naar 75%-100% duurzaam inkopen voor non food producten. Volledig duurzaam inkopen vinden de schappen niet realistisch. Zij kunnen zich voorstellen dat het voor een kleine restgroep vanuit het oogpunt van kosten en baten te weinig meerwaarde heeft om duurzaamheid na te streven;
- in de algemene jaarverslagen vanaf 2011 te rapporteren over concrete resultaten van duurzaam inkopen en tussentijdse realisering van bovengenoemde ambitie;
- mee te werken aan het terugkoppelen van good practices en ervaringen met duurzaam inkopen met overheidsorganisaties;
- mee te werken aan monitoringswensen van de zijde van Programmadirectie Duurzaam Inkopen van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu.

Personeel en Organisatie

2010 stond vooral in het teken van het gedwongen ontslag van 26 medewerkers van het HPA. Als gevolg van het wegvallen van de zuivelrestituties nam het werk zodanig af dat 25 medewerkers van de afdeling Uitvoering Regelingen en één medewerker van de afdeling Facilitaire Dienst boventallig werden verklaard. Conform de beleidsregels van het UWV is in het kader van het gedwongen ontslag uitgebreid gekeken naar de uitwisselbaarheid van functies en is de boventalligheid vastgesteld aan de hand van het zogenoemde afspiegelingsbeginsel.

Na diverse gesprekken met de vakbonden werd begin september een Sociaal Plan vastgesteld dat dient om de gevolgen van het verlies van werk op te vangen. Een belangrijk uitgangspunt hierin is de begeleiding van werk naar werk. Daarnaast kan ook worden gekozen voor een afkoopsom. Omdat wordt verwacht dat de organisatie in de nabije toekomst vaker te maken krijgt met gedwongen uitstroom, is het Sociaal Plan voor vijf jaar van toepassing verklaard.

Ook binnen andere -ondersteunende- afdelingen binnen het HPA werd boventalligheid vastgesteld maar deze werd door natuurlijk verloop en individuele vertrekafspraken opgeheven.

In het najaar werd het Productschap Akkerbouw (PA) opgeschrikt door de berichtgeving dat de meelheffing zou worden stopgezet. Ook dit zou leiden tot boventalligheid; niet alleen bij PA maar ook binnen de ondersteunende afdelingen van het HPA. Later dit jaar werd echter alsnog besloten de heffing te handhaven, vooralsnog voor een periode van drie jaar.

Als gevolg van de verzelfstandiging van GMP+ werd de formatie van het Productschap Diervoeder (PDV) in 2010 fors gereduceerd. Hierdoor ontstond een afgeslankt PDV met naar verwachting voldoende relevante taken en werkzaamheden om het bestaan van een productschap te rechtvaardigen. Daarbij werd uitgegaan van een omvang van tien formatieplaatsen. In de loop van 2010 bleek echter onvoldoende draagkracht en financiering voor een aantal activiteiten. Om die reden is in het verslagjaar een adviesaanvraag ingediend om de formatie met maximaal 2,1 formatieplaatsen te doen afnemen. Dit krijgt zijn beslag in 2011. Het bestuur van het PDV heeft het Sociaal Plan dat voor het HPA is vastgesteld ook voor het PDV van toepassing verklaard.

In de afgelopen jaren is regelmatig gesproken over samenwerking met andere productschappen. Dit leidde op enig moment zelfs tot een intentieverklaring van een aantal productschappen om in 2012 in één gebouw gehuisvest te zijn. Later bleek dit financieel geen reële optie te zijn waarna de samenwerking beperkt is gebleven tot een aantal beleidsterreinen. In 2010 heeft een aantal bestuurders de handschoen opgepakt. Van hun hand verscheen een discussienota met daarin hun visie over de toekomst van de productschappen. Samengevat zien zij één serviceorganisatie met daaromheen kleinere eenheden die worden aangestuurd door de eigen besturen en voorzitters. Één en ander heeft geleid tot een voorstel dat is gepresenteerd aan het College van Voorzitters. Naar verwachting ontstaat begin 2011 meer duidelijkheid over de weg die de diverse productschappen inzetten.

Naast deze interne ontwikkelingen speelden ook externe ontwikkelingen een rol in het verslagjaar. Op het gebied van duurzaamheid

en maatschappelijk verantwoord ondernemen werden in 2009 initiatieven ontplooid die in het verslagjaar een verdere uitwerking kenden. Steeds meer non-food artikelen worden duurzaam ingekocht volgens de criteria die de overheid daaraan stelt. Een projectgroep die bestaat uit vertegenwoordigers van diverse productschappen buigt zich ook over duurzaamheidscriteria voor non-food producten.

In 2009 is er al een verkenning uitgevoerd om te bepalen welke bijdragen de productschappen kunnen leveren aan het verduurzamen van hun voedselketens. Deze verkenning is besproken in de besturen van het PA, PDV en PW. Hierna is besloten tot het maken van een inventarisatie naar de duurzaamheidsinitiatieven en -issues in de sectoren door het Productschap Akkerbouw en het Productschap Diervoeder. Deze inventarisaties zijn in 2010 uitgevoerd en hebben geresulteerd in een duurzaamheidsraamwerk met daarin de duurzaamheidsprioriteiten voor de sectoren en een lijst van huidige initiatieven in de keten. Deze inventarisaties zijn besproken in de besturen van het PA en het PDV. Het Productschap Akkerbouw heeft naar aanleiding hiervan besloten een extern duurzaamheidsverslag op te stellen in 2011. Op dit moment wordt door afdeling Communicatie aan dit verslag gewerkt.

Al met al is 2010 een roerig jaar geweest voor de organisatie en haar medewerkers.

De in 2009 ingezette daling van het ziekteverzuim kreeg in 2010 een vervolg. Het daalde van 4,4% (2009) naar 3,8%.

Cijfers

De personeelssterkte bedroeg per 31 december 2010 196 personen (inclusief gedeeltelijk en volledig arbeidsongeschikten) waarvan 86 vrouwen (in 2009: 93) en 110 mannen (in 2009: 125).

Ziekteverzuimpercentage

Vrouwen : 4,4%

Mannen : 3,4%

De gemiddelde leeftijd van de vrouwelijke medewerkers bedroeg in 2010 46,5 jaar (in 2009: 45,1) en van de mannelijke medewerkers 50,0 jaar (in 2009: 49,0).

De gemiddelde diensttijd van de vrouwelijke medewerkers bedroeg in 2010 19,4 jaar (in 2009: 17,7) en van de mannelijke medewerkers 22,2 jaar (in 2009: 21,8).

Ondernemingsraad

Tijdens het verslagjaar is als gevolg van een reorganisatie de organisatie gekrompen. De OR heeft aan deze reorganisatie gedurende het jaar veel aandacht moeten besteden. De krimp, die ook gepaard ging met gedwongen ontslagen had grote gevolgen voor de organisatie en ook voor de samenstelling van de OR. Daarnaast vertrokken leden door bijvoorbeeld vervroegde uittrekking. De samenstelling zag er gedurende 2010 als volgt uit:

Emille Rikkoert	voorzitter
Paulien van de Graaff	vice-voorzitter
Robbin Jansen	
Jaap Oosterbroek	
Hannie Bouwmeester	gestart 2010
Jack Gorren	gestart 2010
Ted Vluggen	gestart 2010
Jeffrey van den Akker	gestopt 2010
Edgar Bunk	gestopt 2010
Sjors Jaarsveld	gestopt 2010
Pieter Bazen	gestart en gestopt 2010
Ruud Westerdijk	ambtelijk secretaris

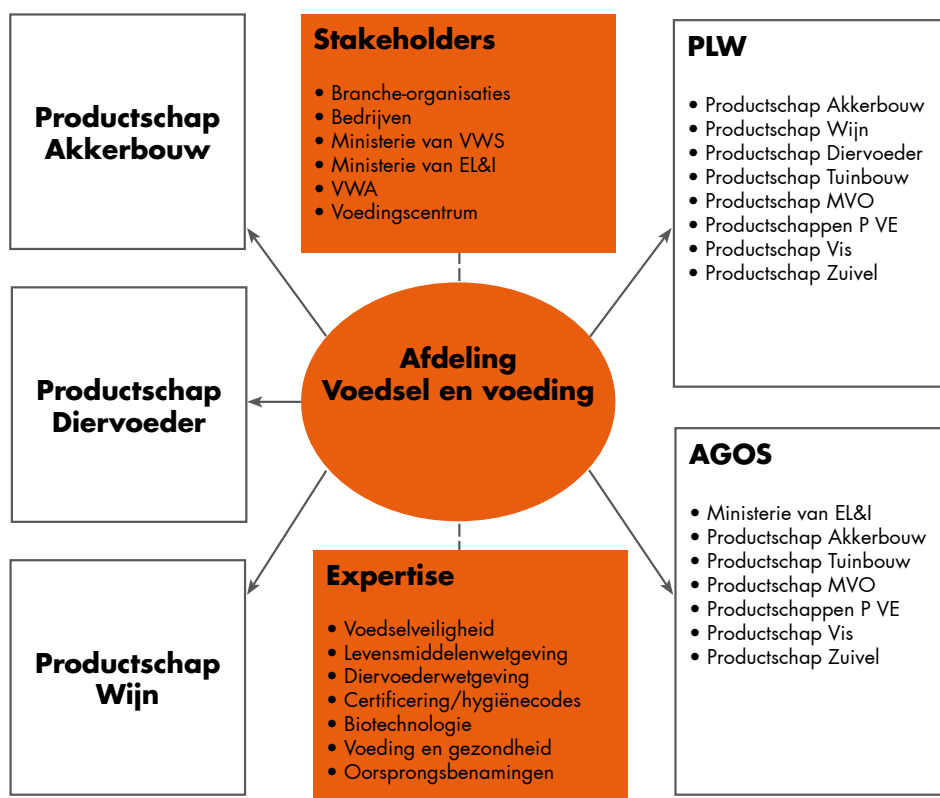
In 2010 heeft zeven maal een overlegvergadering tussen OR en de leiding van de organisatie plaatsgevonden. Gewoonlijk vindt er zes maal per jaar een overlegvergadering plaats, maar in verband met de reorganisatie van onze organisatie zijn bestuurder en OR vaker bij elkaar gekomen. De afdeling P&O werd bij de overlegvergaderingen vertegenwoordigd door het afdelingshoofd. Andere belangrijke onderwerpen zoals onder andere de verzelfstandiging van GMP+, arbobeleid, vitaliteitbeleid en competentie management waren onderwerp van bespreking. Uitgebreide informatie over de activiteiten van de OR in 2010 is te vinden in het eigen jaarverslag van de OR.

Voedsel en Voeding

De afdeling Voedsel en Voeding fungeert als kennis- en informatiepunt op het gebied van voedselveiligheid, kwaliteit, voeding en gezondheid, duurzaamheid en levensmiddelen- en diervoederwetgeving (zie figuur). Op deze kennisvlakken ondersteunt de afdeling Voedsel en Voeding het Productschap Akkerbouw, het Productschap Diervoeder en het Productschap Wijn bij de uitvoering van haar werkzaamheden op de genoemde onderwerpen. De afdeling voert namens alle Nederlandse productschappen het secretariaat van de Productschappencommissie Levensmiddelenwetgeving (PLW, zie kader). Zij vertegenwoordigt in dit kader de productschappen in nationaal (ROW) en Europees overleg op het terrein van de horizontale levensmiddelenwetgeving en voedselveiligheid. De afdeling informeert productschappen over de ontwikkelingen binnen de levensmiddelenwetgeving en behandelt vragen en reacties van de productschappen en hun achterban.

Figuur: Afdeling Voedsel en Voeding

PLW

De PLW heeft als taak de productschappen en het bedrijfsleven over horizontale, algemeen geldende levensmiddelenwetgeving te informeren, te adviseren bij standpuntbepaling en zelf standpunten uit te dragen. De PLW maakt onderdeel uit van de Nederlandse delegatie bij de vergaderingen van de Europese Commissie over levensmiddelenwetgeving. Zij maakt Nederlandstalige verslagen van deze vergaderingen voor verspreiding aan de productschappen en de achterban. De brancheorganisaties kunnen de informatie

benutten voor standpuntbepaling en informatievoorziening aan hun leden. Om vooraf standpunten te kunnen inventariseren, worden agenda's van vergaderingen verspreid onder het PLW netwerk en wordt het betrokken bedrijfsleven om reactie gevraagd. De PLW bekijkt steeds of er een gezamenlijk belang is en of het zinvol is een gezamenlijk standpunt te formuleren of dat het effectiever is dat individuele sectoren of productschappen eigen standpunten ventileren.

Nationaal

De afdeling Voedsel en Voeding is op nationaal gebied vertegenwoordigd in bijeenkomsten van het Regulier Overleg Warenwet (ROW), de Klankbordgroep van de Voedsel en Waren Autoriteit, de Technische Werkgroep Biologische Landbouw, het Overlegorgaan Biologische Regelgeving, het College van Deskundigen HACCP en de Beleidscommissie Landbouw en Levensmiddelen van de NEN. Daarnaast is de afdeling Voedsel en Voeding structureel aanwezig bij overleggen over levensmiddelenwetgeving met de Federatie Nederlandse Levensmiddelen Industrie en voert de afdeling waar wenselijk overleg met het Centraal Bureau Levensmiddelenhandel en het Voedingscentrum.

Europees

Door de achterban van de productschappen wordt veel waarde gehecht aan deelname door PLW vertegenwoordigers aan vergaderingen van Permanent Comités voor de Voedselketen en Diergezondheid en aan EU-Commissie- en Raadswerkgroepen. De nationale wetgeving is immers voor het grootste deel gebaseerd op EU-wetgeving die vooral horizontale onderwerpen heeft geharmoniseerd. In 2010 brachten de PLW-leden gezamenlijk 92 dagen in Brussel door. Verslagen van deze vergaderingen zijn door de PLW verspreid naar het betrokken bedrijfsleven. Behandeling van de dossiers etikettering, claims, microbiologie, additieven, novel foods, ggo's, harmonisatie van pesticide residuen, food- en feedcontrole en contaminanten hebben tot veelvuldig overleg met de verschillende ketenpartijen geleid.

Codex Alimentarius

De PLW zorgt voor de verspreiding van de Codex agenda's en verslagen. EU-standpunten voor vergaderingen van de Codex Alimentarius worden door de EU-Commissie voorbereid. De PLW heeft in 2010 acht maal deze voorbereidingen bijgewoond in de EU-Raadswerkgroepen.

Ondersteuning en advies

Naast taken op het gebied van de levensmiddelenwetgeving voert de afdeling Voedsel en Voeding werkzaamheden uit voor het Productschap Akkerbouw, het Productschap Diervoeder en het Productschap Wijn op het gebied van voedsel en voeding. De verslaglegging over deze activiteiten vindt plaats in de jaarverslagen van de betreffende productschappen.

AGOS

De afdeling Voedsel en Voeding vormt sinds 1992 het secretariaat van de Adviescommissie Geografische aanduidingen, Beschermd oorsprongsbenamingen en Specificiteitscertificeringen (AGOS). Deelnemers aan de Adviescommissie zijn onder andere het HPA en de productschappen Akkerbouw, Zuivel, PVE, Tuinbouw, Vis, MVO en de Commissie Bier van het Productschap Dranken. AGOS adviseert de Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie over aanvragen voor erkenning van een benaming of aanduiding. De afdeling Voedsel en Voeding begeleidt aanvragen vanuit Nederland, beoordeelt aanvragen vanuit andere EU-lidstaten op mogelijke problemen voor het Nederlandse bedrijfsleven en informeert het bedrijfsleven hierover.

De afdeling Voedsel en Voeding was in 2010 bij 6 vergaderingen van het Permanent Comité Beschermd Geografische Aanduidingen en Beschermd Oorsprongsbenamingen en Permanent Comité Gegarandeerde Traditionele Specialiteiten vertegenwoordigd in Brussel. In 2010 zijn twee Nederlandse aanvragen door de Europese Commissie goedgekeurd, te weten Edam Holland en Gouda Holland. Er zijn in 2010 geen nieuwe Nederlandse aanvragen ingediend, wel heeft de afdeling in samenwerking met het bedrijfsleven aanvragen in voorbereiding. Concreet is gewerkt aan aanvragen voor Europese bescherming van Meerlander (aardappel), Basterdsuiker, Hollandse Nieuwe en Brabantse Walasperges.

In 2010 heeft de Europese Commissie het EU Kwaliteitspakket gepubliceerd. In de AGOS zijn de voorstellen van de Commissie besproken en is gezamenlijk een standpuntendocument voorbereid en bij het Ministerie van EL&I ingediend.

Werkzaamheden t.b.v. Productschap Wijn

In het kader van de nieuwe marktordening wijn (Verordening (EG) nr. 479/2008) geeft het Productschap Wijn uitvoering aan de in de marktordening opgenomen nieuwe procedure voor bescherming van oorsprongsbenamingen (BOB) en bescherming van geografische aanduidingen (BGA). De afdeling Voedsel en Voeding geeft sinds 2010 uitvoering aan hetgeen is vastgelegd in de Verordening HPA Wijn 2009, voor wat betreft het behandelen van aanvragen, wijzigen van aanvragen, bezwaarschriften, het secretariaat voeren van de adviescommissie en wetgeving in medebewind opstellen.

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO)

De afdeling Voedsel en Voeding neemt namens het HPA deel aan het duurzaamheidsoverleg productschappen. In dit interproductschappelijk overleg wordt de kennis en expertise gedeeld over maatschappelijk verantwoord ondernemen (en verslaglegging). De sectorale activiteiten op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen zijn beschreven in de jaarverslagen van het Productschap Akkerbouw, het Productschap Diervoeder en het Productschap Wijn.

De Productschappencommissie Levensmiddelenwetgeving (PLW) is een interproductschappelijke commissie, ingesteld op verzoek van alle productschappen die zich bezighouden met voedselvoorziening. Dit zijn het HPA, de commissies Bier en Gedistilleerd van het Productschap Dranken, het Productschap Akkerbouw, het Productschap Margarine, Vetten en Oliën, het Productschap Tuinbouw, de Productschappen Vee, Vlees en Eieren, het Productschap Vis, het Productschap Wijn en het Productschap Zuivel. Elk productschap wordt vertegenwoordigd door een deskundige op het gebied van levensmiddelenwetgeving.

De PLW heeft als taak de productschappen en het bedrijfsleven over horizontale, algemeen geldende levensmiddelenwetgeving te informeren en te adviseren bij standpuntbepaling. Daarnaast draagt de PLW zelf standpunten uit. In de praktijk gebeurt dit door:

- Advisering. De PLW ondersteunt Nederlandse delegaties bij internationaal overleg over levensmiddelenwetgeving. Zij fungeert als adviseur voor beleidsmedewerkers van betrokken ministeries.
- Informatievoorziening. De PLW informeert de overheid, de productschappen en het bedrijfsleven (de teelt van, handel in en verwerking van agrarische producten) en andere belangstellenden over de ontwikkelingen in de levensmiddelenwetgeving. Belangrijk onderdeel vormt de verslaggeving over de vaak moeizame totstandkoming van richtlijnen en verordeningen binnen de internationale levensmiddelenwetgeving.
- Coördinatie. De PLW fungeert als platform voor overleg tussen bedrijfsleven, productschappen en overheid, om zo standpunten over levensmiddelenwetgeving te coördineren. Doel is het standpunt van het bedrijfsleven via de Nederlandse delegatie in nieuwe Europese wetgeving en de internationale Codex Alimentarius verwerkt te krijgen.

De PLW wordt gefinancierd door alle participanten van de PLW. De totale kosten van de PLW bedroegen in 2010: € 248.077,50

Arbeid

De afdeling Arbeid van het HPA vervult een ondersteunende rol voor projecten van de diverse productschappen. In 2010 is vervolg gegeven aan diverse activiteiten vanuit het Arboconvenant Grondstofallergie en het project Stof? Pak't aan! Op het gebied van Verankering Arbeid hebben de productschappen en het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) het startsein gegeven voor het gezamenlijke Programma Arbeidsmarkt en Opleiding. Tevens is er een vervolg gegeven aan de ontwikkeling van de diverse arbocatologi.

Verankering arbeid

De besturen van het Productschap Akkerbouw, het Productschap Diervoeder en het Productschap Wijn stimuleren de beleidsontwikkeling op het terrein van arbeid in de betrokken sectoren. Door het gelijknamige project en de activiteiten die vanuit dit project worden ondernomen wordt de verankering van de factor arbeid binnen alle productschappen onderschreven. Ook wordt de betrokkenheid van de vakbonden in de productschappen vergroot. In 2010 is dit project geëvalueerd en is door alle productschappen besloten het project voor een periode van vier jaar te verlengen. In dit kader zijn de volgende projecten uitgevoerd.

Programma Arbeidsmarkt en Opleiding (PAO)

Doel: Uitwerken van een aantal concrete projecten vanuit de intentieverklaring tussen het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie en de productschappen.

Uitvoering en resultaat: Dit programma stimuleert de komende drie jaar jongeren om een carrière in de agrofoodsector te zoeken en wil mensen die binnen de agrarische bedrijfstakken werken naar een hoger werkniveau tillen. Daarnaast worden bedrijven in de agrarische sector enthousiast gemaakt voor het creëren van meer maatschappelijke stages. De landbouw- en voedselsector wil voor jongeren en werkenden een sector zijn en blijven die toekomstperspectief en uitdaging biedt. De productschappen investeerden daarom een bedrag van 1,8 miljoen euro in het programma. Het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie ondersteunt het programma met een bijdrage van ruim 1,1 miljoen euro.

2011: Afgesproken is voor de diervoedersector, samen met de akkerbouwsectoren, een scholingsconsulent aan te stellen. Deze zal in 2011 uitvoering gaan geven aan deze taak.

Regionaal mobiliteitsonderzoek

Doel: Meer en beter inzicht krijgen in ontwikkelingen in de mobiliteit die zich nu en in de nabije toekomst op de arbeidsmarkt voor zullen doen. Inzichten die vervolgens als basis kunnen dienen voor arbeidsmarktbeleid waarmee de agrofoodsector actief kunnen gaan werken aan een goede, flexibele en actief draaiende arbeidsmarkt.

Uitvoering en resultaat: Bepaald is welke inzichten specifiek gewenst zijn zodat onderzocht kan worden op welke manier deze inzichten kunnen worden verkregen.

2011: Het onderzoek zal in 2011 worden uitgevoerd

Nieuwsbrief Arbeid

Doel: Het informeren van kader- en bestuursleden van de betrokken vakbonden over de arbeidsmarkt, arbeidsomstandigheden, scholing, (beroeps)onderwijs en sociale zekerheid.

Uitvoering en resultaat: In samenwerking met vertegenwoordigers van FNV Bondgenoten en CNV Vakmensen is de Nieuwsbrief Arbeid vijf maal uitgegeven. De nieuwsbrieven bevatten korte, toegespitste artikelen. Een lezersenquête wees uit dat de lezers weten wie de afzender van de Nieuwsbrief Arbeid is, dat zij geïnteresseerd zijn in nieuws over andere (agrarische) sectoren en dat zij het zouden waarderen als de lay-out meer beeldmateriaal bevat.

2011: Er zullen vijf nieuwsbrieven verschijnen met als doel de nieuwe ontwikkelingen onder de aandacht te brengen. Er wordt gestreefd naar het aanvullen van de email database zodat de Nieuwsbrief Arbeid in grotere, digitale getale verstuurd kan worden.

Sociaal-economische kerngegevens

Doel: Het verzamelen en analyseren van kerngegevens over de arbeidsmarkt in de agro- en foodsectoren op basis waarvan nieuwe beleidsvoorstellen worden ontwikkeld en onderbouwd.

Uitvoering en resultaat: De informatie op de website www.agroarbeidskompas.nl is up to date gehouden. Tevens is in het kader van fase twee van het project, de verdiepingsslag, ervoor gekozen aan te sluiten bij de arbeidsmarktmonitoring. Deze wordt in opdracht van het Productschap Tuinbouw al voor het tiende jaar in successie uitgevoerd. De beslissing om aan te sluiten is mede gemaakt naar aanleiding van de evaluatie van de resultaten van het in 2009 gehouden perspectievenonderzoek 'Akkerbouw en Diervoeder'. Daaruit kwam naar voren dat een verdere uitdieping van arbeidsmarktinformatie gewenst was. In de arbeidsmarktmonitoring wordt de grote verscheidenheid van de akkerbouwkolom in beeld gebracht. Er wordt een representatief beeld gegeven van de arbeidsmarkt van de drie grootste productiekolommen aardappelen, granen en suiker. Binnen deze drie kolommen wordt een uitsplitsing gemaakt

naar drie schakels in de keten: de productie, industrie en groot- en detailhandel. Voor zover mogelijk worden per kolom en per schakel verdere detailleringen op sectorniveau gemaakt, waarbij de beschrijving veelal kwalitatief is.

Door te kiezen voor de sectorindeling die gehanteerd wordt in het hierboven genoemde perspectievenonderzoek 'Akkerbouw en Diervoeder' wordt gezorgd voor herkenbaarheid binnen de sector. Tijdens het onderzoek zal gebruik worden gemaakt van alle beschikbare arbeidsmarktinformatie die bij de ketenpartijen aanwezig is. Dit wordt gedaan zodat in het eindresultaat een eenduidig beeld van de arbeidsmarkt(ontwikkeling) gewaarborgd is.

Sector overstijgende activiteiten

Project 'Veilig tillen'

Doel: Een werknemer die bij zijn werkzaamheden veel moet tillen, moet goed op zijn houding letten. Door een goede tilhouding kan niet alleen het werk goed worden uitgevoerd, maar wordt ook het risico op te hoge belasting van het lichaam voorkomen.

Uitvoering en resultaat: De Productschappen Akkerbouw en Diervoeder hebben praktisch voorlichtingsmateriaal ontwikkeld. Een cd-rom maakte goed duidelijk wat de invloed is van verkeerd tillen op het lichaam van de mens. De informatieposter 'TilWijzer' is duizenden malen opgevraagd en verstuurd. Via een van de drie nieuwsbrieven is geïnventariseerd welke tilhulpmiddelen in de sectoren worden gebruikt. Daarvan is een overzicht gemaakt dat is terug te vinden op de websites van de Productschappen Akkerbouw en Diervoeder.

2011: Het project is geëindigd. Wel zullen de productschappen blijven wijzen op de gevaren.

Medezeggenschap

Doel: De sociale partners hebben in 2009 een project geïnitieerd, gericht op medezeggenschap in de bakkerijwereld. Aan de hand van concrete casussen zullen ondernemers handreikingen krijgen, hoe ze kennis van medewerkers beter kunnen benutten voor het bereiken van bedrijfsdoelstellingen. De casussen zullen de input vormen voor een digitale vraag-werkwijze-matrix. Via deze matrix kunnen ondernemers antwoord krijgen op hun vraag.

Uitvoering en resultaat: Voor dit project heeft het Productschap Akkerbouw eind 2009 uit het 'Fonds Structuurversterking Bakkerij' middelen beschikbaar gesteld. In 2010 zijn een zestal casussen uitgewerkt. Het eindrapport zal begin 2011 worden besproken.

2011: In het komend jaar zullen de resultaten van het project beschikbaar komen voor de sector.

Ketenonderzoek

Doel: Een aantal ketens, waaronder zoetwaren, in kaart brengen; bezien of er mogelijke machtsconcentraties zitten in deze keten; of dit leidt tot mogelijke nadelige gevolgen voor werknemers. Vanuit de Productschappen Vee, Vlees en Eieren en Tuinbouw worden de clusters varkensvlees en glastuinbouw onderzocht.

Uitvoering en resultaat: Het project is ingegeven door de wens van vakbonden om een mogelijke onbalans in de keten te vertalen naar mogelijke gevolgen in arbeidsverhoudingen en arbeidsomstandigheden. Gedacht wordt ondermeer aan de consequenties van zaken zoals "just in time" leveren, vers leveren en weekendlevering. In het najaar is een eerste tussenrapportage verschenen.

2011: Het onderzoek zal worden afgerond

Stof? Pak 't aan!

Doel: Agrarisch stof in de sectoren akkerbouw, tuinbouw, diervoeder en vee, vlees en eieren kan leiden tot gezondheidsproblemen met de luchtwegen. Werkgevers en werknemers delen de verantwoordelijkheid om via "gezond-verstand-oplossingen" stofbeheersing te bevorderen en zo ziekteverzuim, schadeclaims en aangescherpte regelgeving te voorkomen. Van 2005 tot 2007 hebben de Productschappen Diervoeder, Akkerbouw, Tuinbouw en Vee, Vlees & Eieren samen onderzoek gedaan en maatregelen ontwikkeld om blootstelling aan agrarisch stof terug te dringen. Evaluatie leert dat al veel is bereikt.

Uitvoering en resultaat: De bekendheid van de risico's van stof zou nog verder vergroot kunnen worden. De productschappen hebben daarom besloten het project een vervolg te geven voor de duur van drie jaar (2009 t/m 2011).

De focus is vooral gericht op informatieoverdracht en het implementeren van praktische en economisch haalbare oplossingen in diverse agrarische sectoren. In 2010 is de website www.pakstofaan.nl vernieuwd. Tevens is de content van de website opgenomen in

de database van het Groen Kennisnet; een samenwerkingsverband van alle groene onderwijsinstellingen. In 2010 is een rapport van de Gezondheidsraad verschenen. Daarin wordt geadviseerd een gezondheidskundige grenswaarde voor endotoxine in te voeren. De betrokken sectoren zijn van mening dat invoering echter voor grote technische en economische problemen zorgt. Wel erkennen zij de schadelijkheid van endotoxinen en hebben vanuit het project Stof? Pak't aan! contact gelegd met de overheid om samen te zoeken naar een werkbare oplossing. In oktober 2010 is een informatieve excursie georganiseerd voor leden van de SER, Gezondheidsraad, SZW, Arbeidsinspectie en andere geïnteresseerden. Tijdens deze excursie, die samen met de Vereniging Afvalbedrijven werd georganiseerd, werden twee bedrijven bezocht en werd een overzicht gegeven van de problematiek. Ook is in 2010 een concept-rapport verschenen van de Gezondheidsraad waarin een gezondheidskundige grenswaarde voor graanstof wordt geadviseerd

2011: In 2011 zal vanuit het project verder gewerkt worden aan het ontwikkelen van een realistische aanpak voor stofbeheersing. Verder zullen de werkgevers- en werknemersorganisaties richting overheid pleiten voor een generieke aanpak voor de beheersing van blootstelling aan agrarisch stof. In de diervoedersector zal specifiek aandacht worden besteed aan voorlichting aan werkgevers en werknemers in de sector.

Grondstoffendatabank

Doel: Inzichtelijk maken van explosie-eigenschappen van grondstoffen.

Uitvoering en resultaat: In 2010 hebben meer gebruikers toegang gekregen tot de webapplicatie waarin de explosie-eigenschappen van grondstoffen vermeld staan. Zij kunnen de fysische eigenschappen van grondstoffen, bijproducten, tussenproducten, eindproducten en reststromen inzien. Via een methodiek kunnen zij ook de explosieklasse van een mengsel berekenen. De databank is te raadplegen via www.atex.productschapakkerbouw.nl. In de databank worden nieuwe stoffen toegevoegd en reeds opgenomen stoffen aangepast indien nieuwe gegevens bekend zijn. Dit is een continu proces.

2011: In 2011 wordt het gebruik gestimuleerd door het geven van informatie.

Activiteiten Productschap Akkerbouw

Commissie Arbeid Productschap Akkerbouw

De Commissie Arbeid besteedt op gestructureerde wijze aandacht aan arbeidsgerelateerde vraagstukken. Zij adviseert het bestuur gevraagd en ongevraagd in deze. In 2010 kwam de commissie vier maal bijeen. Zowel werknemers- als werkgeversafgevaardigden hebben zitting in deze commissie. Zij vertegenwoordigen samen de totale breedte van de kolom, waarvoor het Productschap Akkerbouw staat. De commissie biedt een platform om onderwerpen van gemeenschappelijk belang te bespreken. Ook rapporteert zij over het verloop van diverse sectoractiviteiten, met als doel van elkaars ervaringen te leren. Op die wijze kunnen activiteiten elkaar versterken en/of kan dubbel werk worden voorkomen.

Arbocatalogi

Doel: In de afgelopen tijd is de afdeling Arbeid van het HPA betrokken geweest bij de ontwikkeling van dertien verschillende arbocatalogi. In een arbocatalogus staat beschreven op welke manier werkgevers kunnen voldoen aan overheidsvoorschriften op het gebied van veilig en gezond werken. Bedrijven die met een door de Arbeidsinspectie goedgekeurde arbocatalogus werken, voldoen aan deze wettelijke eisen. De Arbeidsinspectie gebruikt de arbocatalogi als referentiekader bij bedrijfsbezoeken.

Uitvoering en resultaat: Voor de akkerbouwsectoren begeleidde de afdeling Arbeid de ontwikkeling van de volgende zes:

Arbocatalogus bakkerij en zoetwarenindustrie

- 1 deeltraject ambachtelijke bakkerijen
- 2 deeltraject industriële bakkerijen
- 3 deeltraject koek
- 4 deeltraject zoetwaren

Arbocatalogus graanbe- en verwerkende bedrijven

- 5 deeltraject graanhandel
- 6 Arbocatalogus meelverwerkende bedrijven

Voor de diverse arbocatalogi is een projectgroep samengesteld met vertegenwoordigers uit werkgevers- en werknemersorganisaties, die gezamenlijk werken aan het maken van een passend oplossingenboek. Voor iedere arbocatalogus geldt, dat inmiddels twee risico's zijn uitgewerkt, die allen zijn goedgekeurd door de Arbeidsinspectie. Er is een subsidie aangevraagd en toegekend van 6 x € 50.000,-.

2011: De verschillende arbocatalogi worden verder uitgewerkt en geïmplementeerd.

Arbocatalogus bakkerijen en zoetwarenindustrie en meelverwerkende bedrijven

Doel: Zie het kopje arbocatalogi.

Uitvoering en resultaat: Bakkerijen, de zoetwarenindustrie en meelmaaldereien hebben gekozen voor een aanpak waarbij alle risico's in één keer worden uitgewerkt. Verder wordt met het inschakelen van preventiemedewerkers zoveel mogelijk gebruik gemaakt van praktische oplossingen, die hun nut al hebben bewezen.

2011: In 2011 worden de arbocatalogi verder afgerond en via internet toegankelijk gemaakt. Via een implementatietraject wordt de achterban geïnformeerd over de arbocatalogi en gestimuleerd om hiermee te werken.

Arbocatalogus graanbe- en verwerkende bedrijven

Doel: Zie het kopje arbocatalogi.

Uitvoering en resultaat: Voor de ontwikkeling van de arbocatalogus wordt samengewerkt met de diervoedersector. Het ontwikkelde deel is al toegankelijk via het internet. In 2010 is vooral aandacht geweest voor het proces, de wijze waarop de verdere risico's worden uitgewerkt.

2011: In 2011 zal de arbocatalogus worden uitgebreid met meerdere onderwerpen en zal deze zoveel mogelijk onder de aandacht worden gebracht van werkgevers en werknemers in de sector.

Cursus Preventiemedewerker aardappelen

Doel: Bedrijven in de agrarische sector stimuleren om te voldoen aan de wettelijke verplichting voor bedrijven om een preventiemedewerker in dienst te hebben. Elke organisatie met personeel (meer dan 1 fte) moet een preventiemedewerker hebben. Deze heeft onder meer de taak te ondersteunen bij de uitvoering van de Risico-Inventarisatie en –Evaluatie (RI&E) binnen het bedrijf. De arbocatalogus komt daar als instrument nog bij. Tevens is deze medewerker aanspreekpunt voor vragen of onduidelijkheden rondom arbeidsomstandigheden.

Uitvoering en resultaat: Zeven enthousiaste deelnemers leerden op eenvoudige wijze meer over de Arbowedgeving. Zij kunnen nu onder andere gevaren herkennen en risico's beoordelen. 'Juist het planmatig werken aan verbeteringen om zo te zorgen voor een veilige en gezonde werkplek' sprak één van de zeven deelnemers aan. Na afloop kregen alle deelnemers het certificaat Preventiemedewerker mee. De zeven deelnemers werken allemaal in de aardappelsector. Het Productschap Akkerbouw maakte deze gratis cursus mogelijk. Zij kreeg hulp van de Nederlandse Aardappel Organisatie en de vakbonden.

2011: Het project is geëindigd.

Risico-Inventarisatie en –Evaluatie

Doel: In de Arbowed staat dat bedrijven een Risico-Inventarisatie en –Evaluatie (RI&E) moeten opstellen. Indien een RI&E-instrument door sociale partners wordt erkend, zijn bedrijven met maximaal 25 werknemers niet langer verplicht om hun RI&E door een arbo-dienst te laten toetsen.

Uitvoering en resultaat: In 2010 is voor de handelaren in granen, zaden en peulvruchten een RI&E-module ontwikkeld. Deze is toegevoegd aan het RI&E-instrument voor de diervoedersector, welke is erkend door sociale partners.

2011: In 2011 zal het gebruik van de RI&E worden gestimuleerd door deze actief onder de aandacht te brengen van de sector.

Vertrouwenspersonen gezondheidsbewakingssysteem

Doel: In 2003 hebben de sociale partners in de bakkerijsector afgesproken samen een gezondheidsbewakingssysteem (GBS) op te zetten. Met dit systeem wordt in een vroeg stadium allergie voor meel en broodverbetermiddelen opgespoord. Vanuit het Productschap Akkerbouw is het Informatiecentrum Grondstofallergie ingericht, waar expertise over de problematiek aanwezig is.

Uitvoering en resultaat: Aanvullend zijn negen (kader)leden van vakbonden aangesteld als vertrouwenspersonen GBS. Zij kunnen werknemers te woord staan, die vragen hebben of twijfelen over deelname. Deze vertrouwenspersonen zijn van groot belang voor werkenden, die uiteindelijk naar ander werk moeten worden begeleid. De eerste vertrouwenspersonen hebben in april een cursus gehad zodat zij goed voorbereid zijn.

2011: De tweede groep vertrouwenspersonen zal in januari deelnemen aan de cursus. Verder zal in 2011 een terugkomdag georganiseerd worden zodat vertrouwenspersonen ervaringen kunnen delen.

Blij met stofvrij!

Doel: Met dit project wordt gewerkt aan het voorkómen van grondstofallergie bij werkenden met meelstof. In 2007 eindigde het arboconvenant grondstofallergie. Nadien is hard gewerkt aan het waarborgen van de twee belangrijkste resultaten van dit convenant:

- 1) het stofbeheersingsprogramma, om blootstelling aan stof zoveel mogelijk te verminderen,
- 2) het gezondheidsbewakingsprogramma, waarmee in een vroeg stadium een allergie kan worden opgespoord.

Uitvoering en resultaat: Voor de bakkerijen is een aanpak ontwikkeld, die het aantal schakels zo klein mogelijk houdt. De sociale partners (NBOV, NVB, CNV Vakmensen en FNV Bondgenoten) hebben deze aanpak in 2009 verankerd in een CAO die voor de ambachtelijke en industriële bakkerij is afgesloten. Daarbij zijn tevens afspraken gemaakt over de financiering van deze integrale aanpak. Dit betekent dat bij de afdeling Arbeid van het HPA het Informatiecentrum Grondstofallergie is ingericht. Via dit informatiecentrum worden de 10.000 werkenden, die worden blootgesteld aan meelstof, eens in de vier jaar in de gelegenheid gesteld om een gezondheidsonderzoek te ondergaan. Het informatiecentrum, dat ervoor zorgt dat het hele proces van versturen van de vragenlijst tot het adviseren over eventuele werkplekaanpassingen niet stagneert, is het resultaat van goede en structurele samenwerking tussen de verschillende partijen. Het informatiecentrum is in 2010 van start gegaan. Na een pilotfase waarin gezocht werd naar optimale communicatie met de achterban is de respons op de vragenlijsten nu ongeveer 65%.

Naar aanleiding van een SER rapport over inhaleerbare allergenen is de SER in 2010 gestart met een haalbaarheidsonderzoek naar een grenswaarde voor meelstof.

2011: Het versturen van de vragenlijsten wordt gecontinueerd, daarbij wordt voortdurend gestreefd naar een zo hoog mogelijke respons.

In 2011 wordt gereageerd op het haalbaarheidsonderzoek van de SER en worden indicatieve stofmetingen uitgevoerd bij bakkerijen, meelfabrikanten en in de grondstoffenindustrie.

Maatschappelijke stages rond voedsel en groen

Doel: Vanaf 2011 is het voor leerlingen tussen de 12 en 16 jaar verplicht tot 72 uur een maatschappelijke stage te volgen.

Uitvoering en resultaat: Naar aanleiding van de getekende intentieverklaring is het Productschap Akkerbouw, in samenwerking met het NBOV en het Voedingscentrum, een pilot voor maatschappelijke stages aan het ontwikkelen. Het project wil leerlingen van het VMBO, HAVO en VWO kennis laten maken met de sector. Onder de naam 'van akker tot bakker' wordt de akkerbouwsector, het ketenprincipe en de meerwaarde van brood onder de aandacht gebracht. Aanvullend worden ook docentenhandleidingen ontwikkeld.

2011: Om ervaring op te doen zullen pilots worden gehouden met diverse stageconcepten. Daarnaast wordt de inzet van maatschappelijke stages in andere Productschap Akkerbouw sectoren gestimuleerd, dit onder de noemer van grond tot mond.

Activiteiten Productschap Diervoeder

Werkvloer

Doel: De werknemerskrant Werkvloer is een krant voor werknemers in de diervoedersector en het resultaat van samenwerking tussen het Productschap Diervoeder, CNV Vakmensen en FNV Bondgenoten. Doel van de krant is directe communicatie vanuit het productschap naar alle werknemers in de diervoedersector om de werknemers te informeren over ontwikkelingen binnen hun sector.

Uitvoering en resultaat: In 2010 is er wederom een speciale uitgave gemaakt met als onderwerp vrouwen die werken in de diervoedersector. In de overige edities was er aandacht voor actuele thema's zoals het pensioenfonds, antibiotica en de ontwikkeling van grondstofprijzen. Tevens is in dit jaar een basis gelegd voor een bredere redactie, waarbij De Unie en Nevedi betrokken zijn.

2011: In 2011 worden wederom actuele thema's als artikelen opgenomen in de Werkvloer. Tevens zal er weer een special worden uitgereikt.

Levensfasebewust Personeelsbeleid

Doel: Het stimuleren van aandacht voor Levensfasebewust Personeelsbeleid binnen de diervoedersector.

Uitvoering en resultaat: In juni 2010 is in het kader van het project een workshop 'werken met netwerken' georganiseerd. Een groep van zeven personeelsfunctionarissen van verschillende bedrijven, plus vertegenwoordigers van het Productschap Diervoeder en Nevedi gingen aan de slag met het formuleren van onderwerpen rondom het thema Levensfasebewust Personeelsbeleid. Het achterliggende doel was om het 'containerbegrip' Levensfasebewust Personeelbeleid met elkaar wat tastbaarder te maken en ideeën te ontwikkelen voor mogelijkheden in de sector. Het project is in het najaar afgesloten. Het onderzoeksrapport blijft beschikbaar op de website van het Productschap Diervoeder.

2011: Er vinden geen activiteiten meer plaats in het kader van dit project.

Opleiding en scholing

Doel: Het stimuleren en ondersteunen van werkgevers (ondernemers) en werknemers bij het planmatig bevorderen van kennis en vaardigheden van werkenden in de diervoedersector. Voor een gecoördineerde aanpak van scholing en opleiding heeft het Productschap Diervoeder een scholingsconsulent. Hij heeft als taak de bedrijven te helpen bij hun scholingsbeleid en indien gewenst speelt hij een coördinerende rol bij vraag en aanbod van scholing.

Uitvoering en resultaat: De scholingsconsulent wordt meerdere keren per jaar geraadpleegd door de bedrijven. Soms zijn het vragen die eenvoudig telefonisch of per email afgehandeld kunnen worden. Zo nu en dan volgt een bedrijfsbezoek. Vragen hebben veelal betrekking op specifieke opleidingswensen en subsidiemogelijkheden.

2011: In 2011 krijgt de rol van scholingsconsulent een structureel karakter in het kader van de werkgroep Verankering Arbeid.

Ervaringscertificaat

Doel: Veel van onze kennis en vaardigheden doen we op in de praktijk. Het doel van het Ervaringscertificaat (EVC) is dat de kwaliteiten van werknemers zichtbaar worden gemaakt. Medewerkers kunnen de opgedane ervaring verzilveren in certificaten en diploma's. Door het aanbieden van een persoonlijk loopbaanperspectief krijgen medewerkers meer zelfvertrouwen en motivatie.

Uitvoering en resultaat: Om werknemers te informeren over EVC is een informatiemap ontwikkeld die is toegezonden aan directie en HR-managers in de sector. Tevens is de map verspreid via vakbonden. De informatiemap bestaat uit alle mogelijke formulieren die voor een EVC-traject van belang zijn, waardoor de drempel om te beginnen is verlaagd.

2011: Door middel van de scholingsconsulent zal het komende jaar EVC bij individuele bedrijven onder de aandacht worden gebracht.

Cursusdatabase

Doel: Vereenvoudigen van het vinden van de juiste cursus of opleiding. Het vinden van de juiste opleiding of cursus is niet altijd eenvoudig, zeker niet als het om sectorspecifieke cursussen gaat. Het Productschap Diervoeder brengt daarom het aanbod bij elkaar op www.pdv.nl/cursussen.

Uitvoering en resultaat: In deze database zitten 538 cursussen van 50 verschillende opleidingsinstituten.

2011: Nog altijd worden nieuwe cursussen en opleidingen toegevoegd aan de database, waarbij met enige regelmaat nieuwe opleidingsinstituten zich aanbieden.

Stichting Bevordering Studie Diervoeding

Doel: In 2008 is de Stichting Bevordering Studie Diervoeding opgericht. Grondslag hiervoor was dat het erg moeilijk is om de vacatures voor nutritionisten in de diervoeding in te vullen. In de toekomst lijkt dit probleem verder toe te nemen, omdat het aantal studenten veehouderij aan de HAS en het aantal studenten aan de Wageningen UR (University & Research centre), die diervoeding voor landbouwhuisdieren als hoofdvak kiezen, verder afnemen. Het doel van de stichting is om studenten te stimuleren op academisch en hbo niveau te studeren.

Uitvoering en resultaat: De werkwijze om dit doel te verwezenlijken is het beschikbaar stellen van beurzen aan studenten. Door het geven van voorlichting over de studie en carrièremogelijkheden in de sector aan studenten die zich in de laatste fase van hun studie specialiseren in diervoeding van landbouwhuisdieren. In 2010 is aan zeven hbo-studenten en acht wo-studenten een studiebeurs uitgereikt. Onder deze studenten bevond zich één doorstromer van hbo naar universiteit.

2011: In 2011 zal aandacht worden besteed aan voorlichting over de mogelijke studierichtingen, wederom zullen beurzen worden uitgereikt. De Stichting BSD is aan het oriënteren of het mogelijk is een "summercourse" diervoeding te organiseren.

Arbocatalogus graanbe- en verwerkende bedrijven

Doel: In een arbocatalogus staat beschreven op welke manier werkgevers kunnen voldoen aan overheidsvoorschriften op het gebied van veilig en gezond werken. Bedrijven die met een Arbeidsinspectie goedgekeurde arbocatalogus werken, voldoen aan deze wettelijke eisen. De Arbeidsinspectie gebruikt de arbocatalogi als referentiekader bij bedrijfsbezoeken. Voor de arbocatalogus graanbe- en verwerkende bedrijven is een projectgroep samengesteld met vertegenwoordigers uit werkgevers- en werknemersorganisaties, die gezamenlijk werken aan het maken van een passend oplossingenboek. Voor beide arbocatalogi geldt, dat inmiddels twee risico's zijn uitgewerkt, die allen zijn goedgekeurd door de Arbeidsinspectie.

Uitvoering en resultaat: Voor de ontwikkeling van de arbocatalogus wordt samengewerkt met de graansector. Het ontwikkelde deel is al toegankelijk via het internet. In 2010 is vooral aandacht geweest voor het proces, de wijze waarop de verdere risico's worden uitgewerkt.

2011: In 2011 zal de arbocatalogus worden uitgebreid met meerdere onderwerpen en wordt het zoveel mogelijk onder de aandacht gebracht van werkgevers en werknemers in de sector.

Werkinstructiekaarten

Doel: Het doel van dit programma is voor de verschillende sectoren een praktische methodiek op te stellen om een goede beoordeling van stoffen in een werksituatie te kunnen uitvoeren. Daarbij te voldoen aan de Arbo-wetgeving en de werknemers helder te informeren over hoe om te gaan met de verschillende stoffen in normale omstandigheden en bij calamiteiten.

Uitvoering en resultaat: In 2010 is de databank uitgebreid tot meer dan 500 veiligheidsinformatiebladen. Tevens is een eerste aanzet gegeven om deze database samen te laten gaan met een systeem dat in België is ontwikkeld.

2011: Het Productschap Diervoeder wil in 2011 meer bedrijven werven die gebruik maken van de databank werkplekinstructiekaarten. Ook zal de koppeling met de Belgische databank plaatsvinden.

Risico-Inventarisatie en -Evaluatie

Doel: In de Arbowet staat dat bedrijven een Risico-Inventarisatie en -Evaluatie (RI&E) moeten opstellen. Indien een RI&E-instrument door sociale partners wordt erkend, zijn bedrijven met maximaal 25 werknemers niet langer verplicht om hun RI&E door een Arbodienst te laten toetsen.

Uitvoering en resultaat: In 2010 is de update van de RI&E voor de diervoedersector afgerond. Er is tevens een RI&E-module voor de handelaren in granen, zaden en peulvruchten ontwikkeld. Deze is toegevoegd aan het RI&E-instrument voor de diervoedersector.

2011: In 2011 zal het gebruik van de RI&E worden gestimuleerd door deze actief onder de aandacht te brengen in de sector. Tevens zal een deskundige, voorafgaand aan de erkenning van sociale partners, de RI&E beoordelen.

Activiteiten Productschap Wijn

Arbocatalogus

Op 1 januari 2007 is de nieuwe Arbowet van kracht geworden. De essentie van deze nieuwe wet is dat werkgevers en werknemers meer ruimte krijgen om samen het eigen arbobeleid in te vullen. In de afgelopen tijd is de afdeling Arbeid van het HPA betrokken geweest bij de ontwikkeltrajecten van dertien verschillende arbocatalogi. De afdeling Arbeid begeleidde onder andere de ontwikkeling van de arbocatalogus voor de handel in wijn en dranken. Bij de ontwikkeling van deze arbocatalogus is samengewerkt met het Productschap Dranken die de arbocatalogus voor de productie van dranken heeft ontwikkeld. In 2010 was de mogelijkheid om subsidie aan te vragen voor het implementatietraject. Hiervoor is een plan van aanpak geschreven, welke is goedgekeurd door het Ministerie van Sociale Zaken. In 2011 worden de instrumenten voor de implementatie ontwikkeld.

Levensfasebewust Personeelsbeleid

Gaandeweg het onderzoekstraject is gebleken dat er een andere opzet moest worden gekozen om een antwoord te vinden op de vraag hoe Levensfasebewust Personeelsbeleid de branche van wijnhandelaren kan voorbereiden op de toekomstige veranderingen van de arbeidsmarkt. In plaats van een beschrijvend wetenschappelijk rapport zijn er twee praktische instrumenten ontwikkeld die de branche een hulpmiddel bieden om Levensfasebewust Personeelsbeleid toe te passen. Het betreft de Quickscan "Hoe levensfasebewust is uw bedrijf?" en een kaart waarop met betrekking tot vier onderwerpen (imago, omvang bedrijven, opleiding en arbeidsomstandigheden) sterke en zwakke(re) punten van de branche zijn uitgewerkt. Daarbij komt ook een weergave van mogelijke oplossingen voor de zwakkere punten. Beide producten zullen in 2011 zowel in gedrukte versie als op de website van het Productschap Wijn beschikbaar komen.

Taken in medebewind

Sinds 1962 voert het HPA in opdracht van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) regelingen in het kader van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) uit. Sinds de aanvang van het begrotingsjaar 2007 verricht het HPA deze zaken als delegated body van Dienst Regelingen van het ministerie van EL&I (DR).

In het kader van deze medebewindstaken verzorgt het HPA de administratieve verwerking van aangiften ten uitvoer en aanvragen om steun. Op basis van deze administratieve afhandeling betaalt DR de steun en restitutie uit aan verwerkers en producenten, respectievelijk exporteurs, van (verwerkte) landbouwproducten. In 2010 hebben de werkzaamheden van het HPA (innen van (suiker)heffingen en het uitbetalen van restituties en steun) na saldering uiteindelijk geleid tot een uitbetaling van ongeveer 34 miljoen euro. Ten opzichte van 2009 betekent dit een daling met ongeveer 9 miljoen euro.

Hoewel de bevoegdheid om de administratieve afhandeling van invoeraangiften met de inwerkingtreding van de Algemene Douaneregeling reeds per 1 juli 2008 is vervallen, werd in 2010 toch nog ruim 100.000 euro aan invoerrechten geïnd.

Ten slotte is het HPA bevoegd om productieheffingen in de suikersector op te leggen. In 2010 werd hierbij bijna 10 miljoen euro geïnd. Dit bedrag behoort als eigen middelen toe aan de begroting van de EU.

Behalve financiële taken zorgt het HPA, in overleg met de beleidsmedewerkers van de andere akkerbouwproductschappen, voor informatieverstrekking over de Europese en nationale regelgeving en tarieven aan sectorgenoten. Daarnaast zijn beleidsmedewerkers van de Productschappen Akkerbouw, Wijn en Diervoeder, samen met collega's van het Ministerie van EL&I, het Ministerie van Financiën en de Douane, vertegenwoordigd in de Nederlandse delegaties in een groot aantal beheerscomités. Via deze comités kunnen de lidstaten het te voeren beleid in de akkerbouwsectoren, maar ook bij het grensoverschrijdende goederenverkeer, mede bepalen. De beleidsmedewerk(st)ers van de productschappen vervullen in deze comités een adviserende rol.

Voor de uitvoering van de medebewindstaken werd vorig jaar gemiddeld circa 76,5 fte ingezet, een daling van 17,5 fte ten opzichte van 2010. Deze inzet betreft ongeveer 50% van de totale formatie van het HPA.

GLB

In 2008 kwamen de onderhandelingen in het kader van de WTO min of meer tot stilstand en ook in 2010 slaagden de leden van de WTO er niet in de onderhandelingen vlot te trekken. Van verdere liberalisering van de wereldhandel kwam ook in 2010 dan ook weer niet veel. Sterker nog, mede als gevolg van een aantal bijzondere omstandigheden voerden verschillende handelspartners van de EU zelfs verdere handelsbelemmerende maatregelen door. Dit in een poging de eigen voedselvoorziening veilig te stellen.

De onverwacht lage temperaturen en hevige sneeuwval in de winter in het oosten van Europa (Rusland, Kazachstan, Oekraïne) werden gevolgd door extreme droogte in de zomer. Hierdoor verdwenen de overvloedige graanvoorraden in met name Rusland als sneeuw voor de zon en was er ook sprake van een dramatische daling van de geogste hoeveelheden. Daarnaast veroorzaakte overvloedige regenval in Pakistan overstromingen hetgeen weer zijn weerslag had op de suiker- en rijstmarkt. Andere landen, waaronder Argentinië, stelden uitvoerbelastingen in om de binnenlandse prijzen van de belangrijkste basisgrondstoffen op aanvaardbaar niveau te houden. Dat een dergelijke markt- en prijsbeleid van invloed is, blijkt onder meer uit de situatie in Argentinië. De interne marktprijzen voor granen liggen 50% lager dan de prijzen op de wereldmarkt. Het moge overigens duidelijk zijn dat men aan de aanbodzijde wat minder gelukkig is met dit beleid. Door de almaar stijgende prijzen op de wereldmarkt onderstond er in de loop van 2010 zelfs een tekort aan suiker binnen de EU. Daar waar de EG een paar jaar geleden nog de grootste exporteur van suiker was, transformeerde de EU tot een van de grotere suikerimporteurs van de wereld. Het begint er steeds meer op te lijken dat de liberalisering van de wereldhandel en de afbouw van het gemeenschappelijke landbouwbeleid het tegenovergestelde effect sorteert.

Wat betreft de nabije toekomst valt niet te voorspellen hoe de prijzen zich zullen ontwikkelen, maar de verwachting is dat deze

zich op een hoger niveau zullen stabiliseren. Desondanks handhaaft de Commissie de mogelijkheid om ook in de toekomst, zelfs na 2013, bij uitvoer restituties toe te kennen. Een en ander hangt dan vooral af van ontwikkelingen in het kader van de WTO en van de mate waarin de overige leden van de WTO hun eerdere toezeggingen gestand doen. Het huidige hoge prijsniveau heeft er overigens toe geleid dat er nog nauwelijks restituties bij uitvoer worden vastgesteld. Wat betreft de onder het HPA ressorterende producten kwamen alleen ei en ei-producten, uitgevoerd in de vorm van zgn. industriële landbouwproducten, nog voor restitutie in aanmerking. Hoewel in 2010 nog volop steun werd toegekend voor de productie van vlas- en hennepvezels, zaaizaden, gedroogde voedergewassen en aardappelzetmeel, nadert het einde van deze zgn. productiegerelateerde steunregelingen. In 2011 zullen de nodige voorbereidingen worden getroffen, waarna vanaf het seizoen 2012 deze bedragen worden opgenomen in de bedrijfstoelag.

Uitvoering medebewindstaken / restituties

In 2010 heeft het HPA ruim 6 miljoen euro aan uitvoerrestituties betaald. Ten opzichte van 2009 betekent dit een forse daling met 13 miljoen euro. Deze daling werd veroorzaakt doordat er in 2010 nog nauwelijks restituties werden vastgesteld. De uit Nederland uitgevoerde hoeveelheid producten en goederen van de sectoren waarvoor het hoofdproductschap bevoegd is, bleef in 2010 met ruim 3 miljoen ton nagenoeg ongewijzigd.

Steun en heffingen

In het kader van de verschillende steunregelingen betaalde het HPA in 2010 in totaal ruim 37 miljoen euro, een daling van ongeveer 4 miljoen in vergelijking met 2009. Deze daling kwam vooral voor rekening van de contingenteringsregeling aardappelzetmeel, waar de uitgaven ten opzichte van 2009 daalden met ongeveer 5 miljoen euro. Daartegenover stond een stijging van de uitgaven voor de steunregeling gedroogde voedergewassen (+ 0,8 miljoen euro) en de steunregeling vlas en hennep (+0,3 miljoen euro).

Het overgrote deel van de door het HPA geïnde 'eigen middelen' heeft betrekking op de productieheffingen in de sector suiker en de heffingen voor aankoop van extra quota. In totaal werd hiervoor in het verslagjaar bijna 10 miljoen euro gefactureerd. Aan invoerrechten werd nog een bedrag van ongeveer 100.000 euro via het HPA aan de EG afgedragen. Dit was 0,5 miljoen minder dan in 2009. Deze daling is het gevolg van het feit dat de invoerrechten alleen nog bij de douane kunnen worden voldaan. De hiermee corresponderende hoeveelheid bedraagt ruim 150.000 kg. Deze hoeveelheid heeft nog betrekking op dossiers waarvan de aangifte ten uitvoer werd aanvaard voor 1 juli 2008. De daadwerkelijk in Nederland ingevoerde hoeveelheid goederen en producten van de sectoren waarvoor het HPA bevoegd is, steeg in 2010 ten opzichte van 2009 wederom iets. Nu met ongeveer 0,6 miljoen ton tot 17,4 miljoen ton.

Documentenstroom

Het werkaanbod bij het HPA bestaat op het gebied van in- en uitvoer bijna geheel uit elektronische aangiften. Bij de steunregelingen wordt daarentegen nog steeds veel informatie op papier aangeleverd. Het HPA ontving in 2010 ongeveer 154.000 aangifte-documenten, bewijsdocumenten, papieren versies van elektronische aangiften, opgavenstaten, verwerkings- en afleveringsoverzichten, uitslagen van verificaties van aangiften en controlerapporten. Doordat aangiften ten uitvoer betrekking kunnen hebben op meerdere artikelbalken, resulteerde dit aantal documenten in bijna 183.000 artikelbalken, een sterke daling ten opzichte van 2009 meteen ongeveer 124.000 artikelbalken. Het aantal notaregels daalde in 2010 met ongeveer 84.000 naar 452.888.

De Europese Commissie heeft in nagenoeg alle sectoren van de marktordening waarvoor het HPA bevoegd is, een systeem van certificaten in het leven geroepen om de in- en uitgaande handelstromen te kunnen monitoren en waar nodig te beheersen. Certificaten kunnen worden gezien als vergunningen waarmee bedrijven producten en goederen mogen invoeren in of uitvoeren uit de Gemeenschap. Het aantal invoercertificaten dat in 2010 werd afgegeven daalde ten opzichte van 2009 licht 3.667. Het aantal afgegeven uitvoercertificaten - inclusief de restitutiecertificaten - steeg daarentegen iets tot 670. Het aantal invoercertificaten zal in 2011 weer dalen, omdat voor de invoer van maniok, bataten en dergelijke producten vooralsnog geen certificaten meer geëist worden.

Daarnaast valt op dat het aantal radioactiviteitsverklaringen in 2010 met ruim 30% is toegenomen. Deze toename komt volledige voor rekening van zgn. free sale certificaten bij uitvoer van diepgevroren aardappelproducten naar Zuid-Amerika, de Verenigde Arabische Emiraten en het Azië.

Figuur: Overzicht documenten- en geldstroom

Jaar	Invoer		Uitvoer		Steun (mln €)	Documenten			
	Rechten (mln €)	Ton (x 1000)	Restitutie (mln €)	Ton (mln)		Certificaten		Formulieren/ Artikelbalken	Radioactiviteits- verklaringen
						Invoer	Uitvoer*		
2010	0,1	0,154	6,0	3,0	37,0	3.667	670	182.700	10.093
2009	0,6	0,69	18,7	3,0	41,0	3.738	602	307.200	7.345
2008	3,7	720	65,9	3,0	37,1	9.757	2.558	316.000	5.553
2007	7,3	797	43,3	1,7	44,1	13.615	5.054	355.350	6.171
2006	4,1	110	93,8	1,8	116,2	12.251	5.797	475.700	7.439
2005	9,5	320	132,9	2,0	153,9	12.505	6.065	416.750	7.023
2004	12,5	950	108,6	1,8	182,3	11.453	6.735	287.500	6.780
2003	10,1	410	105,7	1,9	184,9	10.264	8.079	311.000	6.667
2002	14,6	1150	120,4	2,1	179,5	9.810	7.835	318.500	6.443
2001	23,6	2130	104,0	2,1	170,0	9.452	6.462	302.500	6.884

Bron: HPA

* Dit aantal is inclusief de restitutiecertificaten voor uitvoer van industriële landbouwproducten

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de financiën van het HPA. Er wordt aandacht besteed aan de balans per 31 december 2010 en de financiële resultaten over 2010.

Balans per 31 december 2010

Activa		Passiva	
Materiële vaste activa	11.500	Eigen vermogen	
Financiële vaste activa	5.007.100	* Algemene reserve	1.129.400
Vlottende activa	3.387.900	* Bestemmingsreserves	0
Liquide middelen	12.923.800	Voorzieningen	1.129.400
		Vlottende passiva	3.233.300
Totaal activa	21.330.300	Totaal passiva	21.330.300

De meest belangrijke materiële vaste activa betreffen het kantoorgebouw, de grond, evenals de inventaris. Deze activa zijn volledig afgeschreven. Het gebouw is op 4 februari 2011 opnieuw getaxeerd door Troostwijk Taxaties B.V. met een waarde van € 5.670.000,-. De actuele (verzekerde) waarde van de kantoor- en bedrijfsinventaris en de computerapparatuur exclusief BTW is getaxeerd op 30 november 2010 door Troostwijk taxaties B.V. voor respectievelijk een bedrag van € 2.231.700,- (kantoor- en bedrijfsinventaris) en een bedrag van € 1.650.000,- (computerapparatuur).

De financiële vaste activa zijn belegd conform de richtlijnen die zijn opgenomen in de Verordening HPA beleggingsbeleid akkerbouwproductieschappen 2004. De belegde gelden zijn ingelegd in het Robeco FIDO Plus Fonds volgens de Wet Fido (Financiering Decentrale Overheden). De waardeontwikkeling van de rechten van deelneming in het fonds is afhankelijk van ontwikkelingen op de kapitaal-, effecten-, valuta- en goederenmarkten. Het fonds is thans volledig belegd in een gespreide portefeuille van staatsobligaties, staatsgegarandeerde en gedekte obligaties, obligaties van financiële ondernemingen en supranationale emittenten.

De vlottende activa hebben in hoofdzaak betrekking op vorderingen op het Ministerie van LNV in het kader van de uitvoering van de medebewindstaak, de debiteuren en nog te factureren bedragen. Waardering vindt plaats tegen nominale waarde onder aftrek van een, op basis van risicoanalyse, vastgestelde voorziening voor oninbaarheid van openstaande vorderingen.

De liquide middelen betreffen voor een bedrag van circa € 8,1 miljoen aan vrij opeisbare banktegoeden en een bankrekening met een saldo van circa € 4,8 miljoen, ten gunste van de cacaobranche die niet vrij opeisbaar is.

Het eigen vermogen bestaat overeenkomstig artikel 31 van de Verordening Financiën Bedrijfslichamen 1999 (VFB 1999) van de SER uit de som van de algemene reserve, de bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen. Op grond van artikel 34 van de VFB 1999 hanteert de SER als norm dat de som van de algemene reserve en de bestemmingsreserves niet meer mag zijn dan het totaal van de lasten over het verslagjaar. Op 31 december 2010 bedroeg de som van de algemene reserve en de bestemmingsreserves 9 % van het totaal van de lasten over 2010.

De voorzieningen hebben betrekking op de voorziening Regeling individuele vervroegde uittreding 2005, de voorziening Wachtgeld/herstructureringsprogramma en de voorziening Meerjarig groot onderhoud gebouw.

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen de rekening-courantverhoudingen met de productschappen Akkerbouw en Diervoeder en de nog te betalen en de nog te betalen bedragen evenals de crediteuren.

De niet uit de balans blijkende verplichtingen en financiële risico's betreffen:

- Er zijn langlopende huurovereenkomsten aangegaan inzake kopieermachines. De laatste overeenkomst vervalt in december 2014. Van 2011 t/m 2014 bedraagt de jaarlijkse verplichting gemiddeld € 37.000,-.

Financiële resultaten over 2010

De rekening van baten en lasten van het HPA voor het jaar 2009 is als volgt:

	Totaal generaal	Bestuur en algemeen	Arbeid	Medebewind
Baten				
Heffingen	-	-	-	-
Retributies	-	-	-	-
Diensten aan derden -direct	621.400	472.900	148.500	-
Diensten aan derden - doorbelast	3.500.900	3.118.400	382.500	-
Rente	-	-	-	-
Vergoeding opgedragen taken	8.272.000	-	-	8.272.000
Niet bestede subsidies / diensten door derden	-	-	-	-
Overige baten	190.500	190.100	400	-
<i>subtotaal baten</i>	<i>12.584.800</i>	<i>3.781.400</i>	<i>531.400</i>	<i>8.272.000</i>
Interne overboekingen	6.819.200	6.819.200	-	-
totaal baten	19.404.000	10.600.600	531.400	8.272.000
Lasten				
Personeelskosten	9.292.000	8.865.100	426.900	-
Reis-, verblijf- en representatiekosten	110.000	102.800	6.800	400
Huisvestingskosten	315.600	272.200	30.700	12.700
Bureaunkosten	1.054.400	772.400	9.100	272.900
Vergaderkosten	13.700	10.800	2.900	-
Financiële relaties	32.700	18.000	14.700	-
Diensten door derden - direct	405.300	138.400	600	266.300
Diensten door derden - doorbelast	295.600	33.700	-	261.900
Overige lasten	784.100	3.800	7.900	772.400
<i>subtotaal lasten</i>	<i>12.303.400</i>	<i>10.217.200</i>	<i>499.600</i>	<i>1.586.600</i>
Interne overboekingen	6.819.200	133.800	-	6.685.400
totaal lasten	19.122.600	10.351.000	499.600	8.272.000
Resultaat	281.400	249.600	31.800	-
Stand van de reserves				
Reserve 01/01	848.000	718.400	129.600	-
Reserve 31/12	1.129.400	968.000	161.400	-

De baten van het HPA zijn voor ongeveer 66% afkomstig uit de vergoeding die het HPA ontvangt van het Ministerie van LNV voor de uitvoering van de Brusselse regelingen. De andere baten betreffen de doorbelasting van activiteiten aan de Productschappen Akkerbouw, Diervoeder en Wijn. Daarnaast zijn er nog baten gerealiseerd via de vijfde geldstroom, waarbij dienstverlening is verricht aan derden.

In de personeelskosten zijn tevens de pensioenpremies opgenomen. Pensioenfondsen zijn in 2008 hard geraakt door de kredietcrisis en dit werkt nog steeds door. In het licht van het vorenstaande heeft het bestuur van PFP het besluit moeten nemen om de premiekorting verder af te bouwen in de richting van de (wettelijk te berekenen) kostendekkende premie. De totale premie voor 2010 is verhoogd van 12% van de pensioengrondslag naar 15%. Als gevolg van de vaste verdeling van 2/3e deel ten laste van de werkgever en 1/3e deel ten laste van de werknemer betekende dit dat de premie voor de werkgever in 2010 uitkwam op 10% en voor de werknemer op 5%. In 2010 bedraagt het betaalde werkgeversdeel € 618.300.

Financiële relaties

Bij het aangaan van financiële relaties door het HPA wordt vastgesteld of deze relatie voldoet aan de PBO-toets:

1. Het doel van de financiële relatie is herleidbaar tot de taken en bevoegdheden van het HPA, bedoeld in artikel 71 van de Wet op de bedrijfsorganisatie en in zijn Instellingsbesluit;
2. Het doel van de financiële relatie is niet of niet goed te bereiken via financiering door privaatrechtelijke organisaties;
3. Het HPA kan de desbetreffende activiteiten niet of niet goed zelf uitvoeren;
4. De activiteiten komen in beginsel ten goede aan alle ondernemingen waarvoor het HPA is ingesteld, of die behoren tot een bepaalde branche of sector binnen zijn werkingssfeer, en de daarbij betrokken personen;
5. Er is voorzien in een tijdige evaluatie van de doelmatigheid en de doeltreffendheid van de financiële relatie.

Ad 1: Het HPA heeft tot taak het algemeen belang te dienen en de bedrijfsuitoefening te bevorderen van de ondernemingen waarvoor zij is ingesteld. Verder dient het HPA het gemeenschappelijk belang van die ondernemingen en de daarbij betrokken personen te behartigen. Het HPA geeft hier invulling aan door het zelf uitvoeren, dan wel het begeleiden van activiteiten door inzet van menskracht en expertise.

Ad 2: Het HPA financiert alleen activiteiten die herleidbaar zijn tot de taken van het HPA en die ten goede komen aan alle ondernemingen waarvoor het HPA is ingesteld. Indien het doel ook te bereiken is via financiering door private organisaties, is financiering door het HPA niet aan de orde.

Ad 3: In het geval dat het HPA een activiteit niet zelf kan uitvoeren is de vraag aan de orde of (mede) financiering door het HPA wenselijk is. Het HPA richt zich in dat geval vooral op het beoordelen van projectaanvragen en het toezicht houden op de uitvoering (mede op basis van inhoudelijke en financiële ((voortgang)rapportages).

Ad 4: De activiteiten van het HPA komen ten goede aan alle ondernemingen waarvoor het HPA is ingesteld. Alle onderzoeksresultaten zijn openbaar en toegankelijk voor alle bedrijfsgenoten.

Ad 5: Na beëindiging van een financiële relatie dient te worden getoetst op doelmatigheid en doeltreffendheid van de financiële relatie.

In jaarrekening 2010 zijn geen financiële relaties (groter dan € 50.000) die in tabel I (financiële relaties met dragende organisaties) of tabel II (financiële relaties met niet-dragende organisaties) opgenomen moeten worden.

Overige relevante aspecten

Bezoldiging voorzitter

De bezoldiging van de voorzitter is geregeld in de 'Verordening HPA bezoldiging voorzitter 2004'. Deze verordening is gebaseerd op de 'Verordening regels en richtlijnen vergoedingen bedrijfslichamen' van de Sociaal-Economische Raad. Sinds 1 maart 2006 is de Wet Openbaarmaking uit Publieke middelen gefinancierde Topinkomens van kracht. De wet regelt dat een instelling die overwegend uit publieke middelen is gefinancierd, jaarlijks het belastbaar jaarinkomen van functionarissen publiceert, indien dit belastbaar jaarloon uitstijgt boven een vastgesteld gemiddeld ministersalaris (voor 2010 vastgesteld op € 193.000,-). Deze situatie doet zich bij de akkerbouwproductschappen niet voor.

De voorzitter van het HPA is tevens voorzitter van alle Akkerbouwproductschappen en daaronder ressorterende (artikel 88a) commissies. De totale kosten van de voorzitter worden verantwoord in de jaarrekening HPA en zijn als volgt opgebouwd:

	Rekening 2010	Herziene begroting 2010	Begroting 2010	Rekening 2009
Salariskosten	137.100	139.900	138.700	135.400
Sociale lasten / pensioenlasten	18.400	20.800	28.500	18.300
<i>subtotaal voor WOPT</i>	<i>155.500</i>	<i>160.700</i>	<i>167.200</i>	<i>153.700</i>
Overige personeelskosten	33.000	32.300	18.900	17.900
totaal personeelskosten	188.500	193.000	186.100	171.600
Reis-, verblijf- en representatiekosten	32.700	35.000	31.500	30.200
Huisvesting	14.600	14.600	14.600	13.800
Bureaunkosten	3.900	6.700	3.300	3.700
totaal overige kosten	51.200	56.300	49.400	47.700
totaal kosten voorzitter	239.700	249.300	235.500	219.300

De kosten worden doorberekend op basis van de Verordening HPA Bezoldiging Voorzitter 2009 aan:

HPA Bestuur algemeen	25%
Productschap Akkerbouw	30%
Productschap Diervoeder	25%
Productschap Wijn	20%
totaal verdeling Voorzitter	100%

Vergoedingen bestuursleden

De leden van het bestuur ontvangen een vacatievergoeding en een reis- en verblijfkostenvergoeding voor hun deelname aan bestuursvergaderingen. Het bestuur heeft een verordening vastgesteld waarin vacatiegelden en overige vergoedingen, zoals reis- en verblijfkosten zijn geregeld. Basis voor deze verordening is het Besluit beleidsregels Bestuurskamer. De Toezichtkamer van de SER ziet toe op de naleving door de bedrijfslichamen van de beleidsregels door middel van de goedkeuring van de vergoedingenverordeningen die de bedrijfslichamen krachtens de Wet op de bedrijfsorganisaties dienen vast te stellen.

De (plaatsvervangende) leden van het (dagelijks) bestuur en van een commissie - voor zover niet in dienst bij een der akkerbouwproductieschappen noch bij de Centrale Overheid dan wel bij de SER - ontvangen per dagdeel waarin is vergaderd een vacatievergoeding van € 385,-. Naast het vacatiegeld wordt een vergoeding voor de reis- en verblijfkosten uitgekeerd. De vergoedingen bedragen: voor de reiskosten € 0,28 per kilometer en voor de verblijfkosten € 16,-. Voor het overige ontvangen bestuursleden geen vergoeding.

Zowel het dagelijks bestuur als het bestuur is in 2010 drie maal bijeengekomen. De vergoeding aan bestuursleden voor het bijwonen van vergaderingen in 2010 bedraagt circa € 10.821,56, waarvan aan vacatiegelden € 7.363,91 en reis- en verblijfkosten € 3.457,65.

Bijlage 1 Bestuur

Bij Koninklijk Besluit van 17 december 2009 werd de heer Th.A.M. Meijer voor de periode 1 januari 2010 tot en met 31 december 2011 benoemd als voorzitter van het HPA en de andere drie Productschappen in de akkerbouwsector. Plaatsvervangende voorzitters zijn voor 2010/2011 de heren R.J. Gijsen en J. Haanstra. Secretarissen van het bestuur zijn de heren drs M. Elema en drs H. Horsman (plv.)

Samenstelling van het bestuur per 1 januari 2010 in de achtentwintigste zittingsperiode (2010/2011). Het bestuur bestaat uit zes leden, te weten drie namens de organisaties van ondernemers en drie namens de organisaties van werknemers.

Benoemd door:	lid:	Vanuit:
Organisaties van ondernemers		
LTO - Nederland	J. Haanstra	Productschap Akkerbouw
Centrale Vereniging voor de Coöperatieve Industrie	ir H.W.C.M. Flipsen	Productschap Diervoeder
CBL	mr M.J. Roos	Productschap Wijn
Organisaties van werknemers		
CNV Vakmensen	R.J. Gijsen	Productschap Akkerbouw
CNV Vakmensen	R.C. Roelofse	Productschap Diervoeder
FNV Bondgenoten	A.A.M. Steijaert	Productschap Wijn
Bovengenoemde personen hebben ook zitting in het dagelijks bestuur HPA		
Ministeriële vertegenwoordigers		
Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie	mevr. ir. P. Bonnier	
Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie	mr F.A. Vreedenburg	
Sociaal -Economische Raad	mevr. A. van der Velden- van Meerkerk	

In 2010 kwam het bestuur in openbare zitting bijeen op 1 april, 31 mei (extra bestuursvergadering) en 11 november

Bijlage 2 Verordeningen en besluiten

Verordening	Omschrijving	Wettelijke basis	Werkingsfeer
Verordening HPA algemene bepalingen 2003	Onderhavige verordening geeft algemene bepalingen en voorschriften over het voeren van administratie, het verlenen van inzage daarvan en het verstrekken van gegevens door de bedrijven aan het productschap, dat iedere gewenste controle moet kunnen uitvoeren ter vervulling van de taken van het productschap.	art. 93 en 104 Wbo	sector akkerbouw
Verordening HPA bezoldiging voorzitter 2009	Met deze verordening bezoldiging voorzitter wordt o.a. de verdeelsleutel voor het aandeel van de verschillende productschappen vastgesteld. De van toepassing zijnde bepalingen inzake arbeidsvoorwaarden, die ook voor werknemers gelden, worden geactualiseerd.	art. 83 Wbo. art. 6.7 van het Besluit beleidsregels Bestuurskamer van de SER	(dagelijks) bestuur HPA
Verordening HPA gedroogde voedergewassen 2005	Met ingang van het jaar 2005 heeft de Raad van de Europese Unie in het kader van de hervorming van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid een bedrijfstoelageregeling ingesteld waarbij de steun is ontkoppeld van de productie. De lidstaat Nederland heeft van de mogelijkheid gebruik gemaakt de invoering van de ontkoppelde steun met ingang van 1 januari 2006 in werking te laten treden.	art. 23 Landbouwwet, art. 1 van de Overdrachtsregeling bevoegdheden Landbouwwet 1966 Algemeen, art. 115 van de regeling GLB-inkomenssteun, art. 96, 97 en 98 Wbo	sector voedergewassen
Verordening HPA suiker en isoglucose 2007	De marktordening suiker is sterk gewijzigd mede als gevolg van afspraken in WTO-verband. De communautaire verplichtingen zijn dientengevolge aanzienlijk aangepast. De bevoegdheden ten aanzien van de nationale uitvoering van de gemeenschappelijke marktordening suiker zijn al jaren overgedragen aan het Hoofdproductschap Akkerbouw. Deze verordening regelt de praktische toepassing in Nederland.	art. 23 Landbouwwet, art. 2 van de Regeling medebewind Gemeenschappelijk Landbouwbeleid art. 96, 97 en 98 Wbo	sector suiker
Verordening HPA vezelvlas en vezelhennep 2008	In het kader van het streven van de Europese Gemeenschap naar vereenvoudiging van de regelgeving met betrekking tot het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) zijn in 2007 alle 21 marktordeningen ondergebracht in één verordening, houdende een gemeenschappelijke ordening van de landbouwmarkten en specifieke bepalingen voor een aantal landbouwproducten ("Integrale-GMO-verordening"). De Integrale-GMO-verordening gold met ingang van het verkoopseizoen 2008 eveneens voor de sector vezelvlas en -hennep. Verder heeft de Raad de mogelijkheid van subsidie voor de productie van korte vlasvezels en hennepvezels in 2008 verlengd. Daarnaast was de mogelijkheid voor de lidstaten om voor korte vlasvezels en hennepvezels ruimere percentages aan onzuiverheden en scheven te hanteren, verlengd. Ook was de geldigheidsduur van het voor de invoer van hennep voorgeschreven certificaat conform de geldende communautaire wetgeving gewijzigd.	art. 23 Landbouwwet, art. 2 van de Regeling medebewind Gemeenschappelijk Landbouwbeleid, art. 3:13 van de Algemene douaneregeling, art. 96, 97 en 98 Wbo	sector vlas

Verordening	Omschrijving	Wettelijke basis	Werkingsfeer
Verordening HPA vacatiegeld en reis- en verblijfkosten 2009	In deze verordening is voor 2009 en 2010 een nieuw maximumbedrag voor de vacatievergoeding van (dagelijks)bestuursleden vastgesteld. Het Hoofdproductschap Akkerbouw hanteert dit maximumbedrag van € 385,- per dagdeel. Voor de verblijfkosten blijft de vergoeding € 16,- en voor de reiskosten blijft de vergoeding van € 0,28 per kilometer uitbetaald.	art. 77, 85, 88 en 88a Wbo	(dagelijks) bestuur HPA
Verordening HPA Wijn 2009	In deze in medebewind opgestelde verordening worden door het HPA de nadere bepalingen vastgesteld, die de lidstaat in het kader van de integrale GMO-verordening en andere EG-verordeningen op wijngebied moest of mocht opstellen.	art. 2 Regeling medebewind Gemeenschappelijk Landbouwbeleid art. 96, 97, 98 en 100, derde lid Wbo	sector wijn
Wijziging I Verordening HPA Wijn 2009	Er zijn nog enkele EU-verordeningen in werking getreden, die in deze wijzigingsverordening zijn opgenomen. Enkele definities zijn aangepast. Doordat de basisverordening wijn inmiddels is opgenomen in de integrale GMO-verordening, heeft in de onderdelen G t/m J een vernummering van artikelen plaatsgevonden.	art. 2 Regeling medebewind Gemeenschappelijk Landbouwbeleid art. 96, 97, 98 en 100, derde lid Wbo	sector wijn
Wijziging II Verordening HPA Wijn 2009	De opgenomen wijziging vloeit nog voort uit de gewijzigde EU-Verordeningen.	art. 2 Regeling medebewind Gemeenschappelijk Landbouwbeleid art. 96, 97, 98 en 100, derde lid Wbo	sector wijn
Verordening tot intrekking van de Kaderverordening arbeidsvoorwaarden HPA 2003	Sinds 2003 zijn de arbeidsvoorwaarden vastgelegd in een collectieve arbeidsovereenkomst (CAO). Met de laatste wijziging van de Wbo is art. 86, derde lid gewijzigd en is voortaan sprake van arbeidsovereenkomsten, waarop titel 10 van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek van toepassing is. De kaderverordening, zoals die voorheen luidde, kon daarmee komen te vervallen.	art. 86, derde lid Wbo	personeel
Verordening HPA aardappelzetmeelcontingent, aardappelzetmeelpremie en steun voor zetmeelaardappelen 2009	De wettelijke grondslag voor de steun voor aardappelzetmeel is in 2009 gewijzigd door vaststelling van een aantal nieuwe EU-verordeningen. Ook is de Regeling GLB-inkomenssteun toen gewijzigd. Om de verordening van het hoofdproductschap beter op de gewijzigde EU-verordeningen en Regeling te laten aansluiten is ervoor gekozen een nieuwe verordening vast te stellen. De verordening is inhoudelijk niet gewijzigd.	art. 2 van de Regeling medebewind Gemeenschappelijk Landbouwbeleid, art. 42 van de regeling GLB-inkomenssteun 2006, art. 96, 97 en 98 Wbo	sector aardappelzetmeel
Wijziging I Verordening HPA aardappelzetmeelcontingent, aardappelzetmeelpremie en steun voor zetmeelaardappelen 2009	In 2005 is de steun voor zetmeelaardappelen gedeeltelijk ontkoppeld waarbij Nederland heeft gekozen voor toekenning van de ontkoppelde steun op basis van historische rechten. Het ontkoppelde deel, de zg. bedrijfs toeslag (BTR) wordt door DR betaald aan de landbouwer, het gekoppelde deel wordt door het HPA betaalbaar gesteld aan de akkerbouwer. Met ingang van 2012 wordt de steun volledig ontkoppeld en als nationale toeslag toegevoegd aan de BTR. Basis voor deze toeslag zijn niet in de 2011 geleverde aardappelen, maar de in 2011 afgesloten teeltcontracten tussen de akkerbouwer en de verwerker. Teneinde een goede verdeling van de in 2012 over te hevelen gekoppelde steun mogelijk te maken, wordt de door de teler te contracteren hoeveelheid aardappelen per hectare gemaximeerd.	art. 2 van de Regeling medebewind Gemeenschappelijk Landbouwbeleid, art. 42 van de regeling GLB-inkomenssteun 2006, art. 96, 97 en 98 Wbo	sector aardappelzetmeel

Verordening	Omschrijving	Wettelijke basis	Werkingsfeer
Verordening HPA zaaizaad 2010	De wettelijke grondslag voor de steun voor zaaizaad is gewijzigd door vaststelling van een aantal nieuwe EU-verordeningen. Om de verordening van het hoofdproductschap beter op de gewijzigde EU-verordeningen te laten aansluiten is ervoor gekozen een nieuwe verordening vast te stellen. De verordening is inhoudelijk niet gewijzigd.	art. 2 van de Regeling medebewind Gemeenschappelijk Landbouwbeleid, art. 64 van de Regeling GLB-inkomenssteun 2006, art. 96, 97 en 98 Wbo	sector zaaizaad

In 2010 zijn de volgende besluiten van kracht:

Besluit	Omschrijving
Besluit HPA aanwijzing zetmeelrassen aardappelteelt 2004	Met dit besluit vervallen 4 zetmeelrassen van de lijst van toegestane rassen ten behoeve van de vermeerdering en het eigen gebruik van pootaardappelen die onder toezicht van de Stichting Teeltbeschermingsmaatregelen Zetmeelaardappelen zijn beoordeeld. De gebiedsomschrijving in de bijlage in onderdeel B behoeft een redactionele verduidelijking. Om iedere onduidelijkheid te vermijden is ervoor gekozen om het gebied in zijn geheel opnieuw aan te wijzen.
Besluit HPA adviescommissie geografische aanduidingen, oorsprongsbenamingen en specificiteitscertificering 2000	De opgedane ervaringen gaven in 2000 aanleiding om de in het besluit voorziene procedures te vereenvoudigen en toe te spitsen op de gebleken behoeften. Tevens heeft een naamswijziging van meerdere van de benoemde organisaties plaatsgehad. De wijzigingen waren van dien aard dat het wenselijk was om een nieuw besluit vast te stellen.
Besluit HPA beheersregels akkerbouwproductschappen archiefbescheiden 2001	Op 1 januari 1996 zijn de Archiefwet 1995 en het Archiefbesluit 1995 in werking getreden, ter vervanging van de Archiefwet 1962 en het Archiefbesluit 1962. Ingevolge artikel 14 van het Archiefbesluit is elke zorgdrager verplicht beheersregels vast te stellen. Dit zijn interne regels die de feitelijke werkzaamheden regelen, en tot doel hebben de archiefbescheiden in goede, geordende en toegankelijke staat te brengen en te bewaren. Het onderhavige besluit strekte daartoe.
Besluit HPA heroverweging verordeningen 2007	Ingevolge art. 106, tweede lid, van de Wet op de bedrijfsorganisatie dient het bestuur van het productschap de bestaansgrond van de verordeningen, die op grond van artikel 93, eerste lid, van deze wet ter vervulling van zijn taak zijn vastgesteld, iedere vier jaar na inwerkingtreding van die verordening te heroverwegen. Het betreft hier heroverweging in 2007 van de zogenoemde autonome verordeningen.
Besluit HPA verdeling vlasvezels en hennepvezels seizoen 2010/2011	Voor Nederland is in Verordening (EG) nr. 1673/2000 een zgn. Gegarandeerde Nationale Hoeveelheid (GNH) vastgesteld van 5.550 ton korte vlasvezels en hennepvezels en 4.800 lange vlasvezels. Deze hoeveelheden worden toegewezen aan de verwerkers onderscheidenlijk gelijkgestelde telers op basis van de eerder door hen verstrekte gegevens inzake de oppervlakten, waarop vlas en hennep werden geteeld.

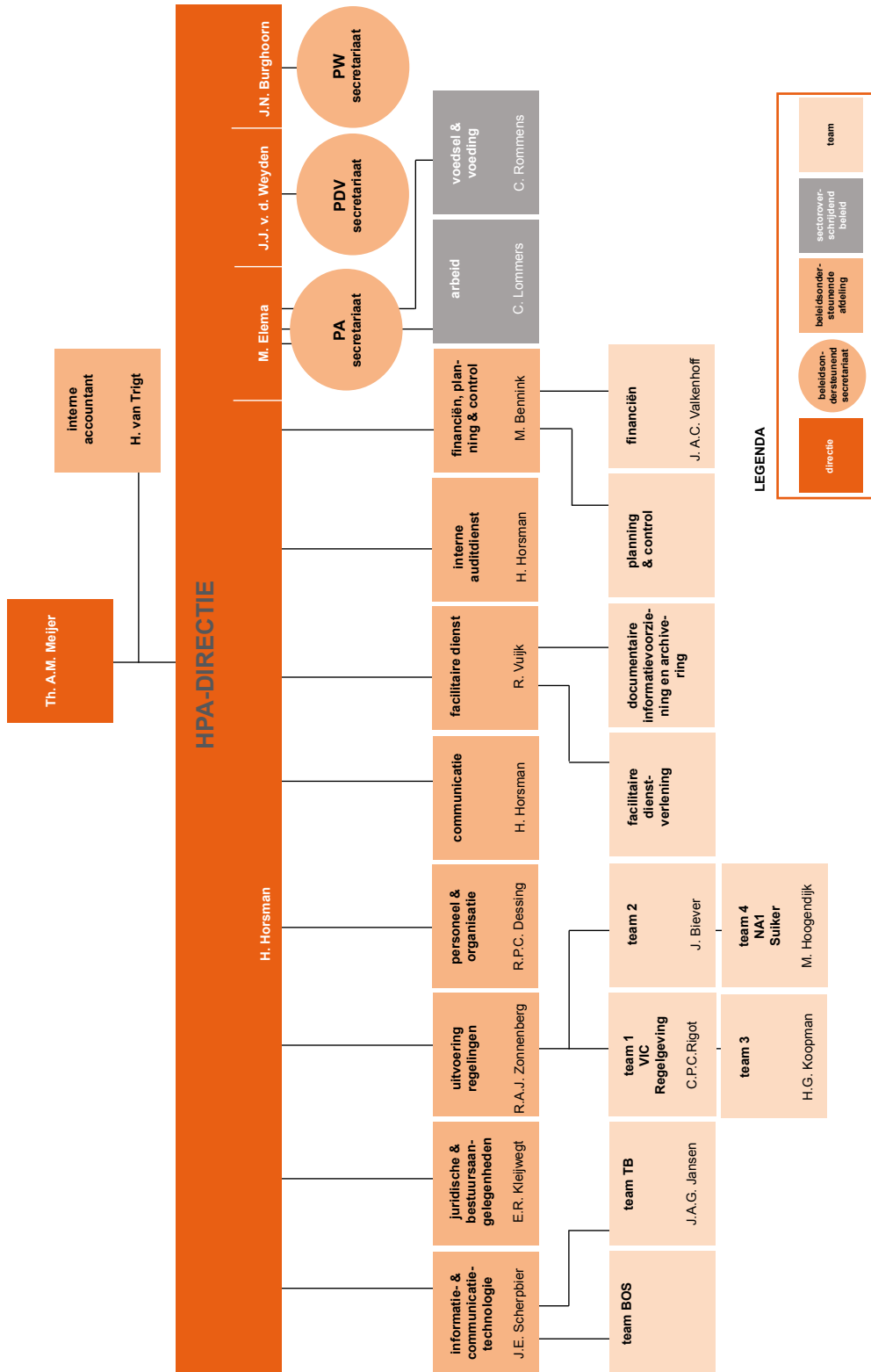
Bijlage 3 Externe vertegen- woordiging

Onderstaande lijst geeft een overzicht van organisaties en overlegvormen waarin het HPA in het verslagjaar is vertegenwoordigd.

- College van Voorzitters Productschappen
- Stichting Beheer Overrente (indexering van pensioenen medewerkers voormalig Landbouwschap)
- Stichting Pensioenfonds Productschappen
- Werkgeversvereniging PBO

Bijlage 4 Organisatie- schema

Per 1 oktober 2010

Bijlage 5 Namen en nummers

Onderstaande lijst geeft een overzicht van de telefoonnummers en e-mailadressen van directie en afdelingshoofden van het HPA, aangepast aan de situatie per 1 oktober 2010.

Naam functie	Telefoon email
Th.A.M. (Theo) Meijer Voorzitter	070 - 370 83 00 th.a.m.meijer@hpa.agro.nl
drs. M. (Matthé) Elema Secretaris	070 - 370 83 06 m.elema@hpa.agro.nl
drs H. (Henk) Horsman adjunct-secretaris IAD Finance, Planning en Control Communicatie	070 - 370 83 63 h.horsman@hpa.agro.nl
R.A.J. (René) Zonnenberg Uitvoering Regelingen	070 - 370 84 43 r.a.j.zonnenberg@hpa.agro.nl
J.E. (Jan) Scherpbier Informatie- en Communicatietechnologie	070 - 370 84 68 j.e.scherpbier@hpa.agro.nl
mr E.R. (Ewoud) Kleijwegt Juridische en Bestuursaanlegenheden	070 - 370 83 46 e.r.kleijwegt@hpa.agro.nl
ir C. (Christine) Rommens Voedsel en Voeding	070 - 370 85 02 c.rommens@hpa.agro.nl
ir C. (Kees) Lommers Arbeid	070 - 370 84 54 c.lommers@hpa.agro.nl
R. (Bob) Vuyk Facilitaire Dienst	070 - 370 82 12 r.vuyk@hpa.agro.nl
R.P.C (René) Dessing Personeel en Organisatie	070 - 370 82 93 r.p.c.dessing@hpa.agro.nl

Colofon

HPA
Stadhoudersplantsoen 12
2517 JL Den Haag
Postbus 29739
2502 LS Den Haag
T 070 - 370 87 08
F 070 - 370 84 44
E hpa@hpa.agro.nl
I www.hpa.nl

HPA

Bezoekadres
Stadhoudersplantsoen 12
2517 JL Den Haag

Postadres
Postbus 29 739
2502 LS Den Haag
T 070 - 370 87 08
F 070 - 370 84 44
E info@hpa.agro.nl
I www.hpa.nl

HPA